VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 128 — Vol. XLVII vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Tiistaina, lokak. 29 p. 1963 — Tuesday, Oct. 29, 1963

Falconbridgen työläiset vetoavat INCOn työläisiin

Sudbury. — Mine Mill union osasto 598n taholta jätettiin viikonvaihteessa tiedotus sanomalehdistölle, missä selostetaan Falconbridgen työläisten vetoomusta niille saman union työläisille, jotka ovat työssä International Nickel-yhtiön palveluksessa vaikka he ovatkin Steelworkers-union edustamia.

Falconbridgen työläisten vetoomuksessa sanotaan:

"Kuten kaikki tietävät, 500 työläistä pakkolomautettiin Falconbridgesta viime viikolla. Mutta kaikille ei ole selvää se mitä merkitsee Mine Mill-union paikallisosasto 598n suunnitelma työmahdollisuuksien säilyttämiseksi.

"Niin liitto- kuin maakuntahallitustasollakin on keskusteltu tästä union esittämästä ehdotuksesta. Näiltä tahoilta on ilmaistu myötämielisyyttä union ehdottamaa ohjelmaa kohtaan ja on jo tähän mennessä tapahtunut keskusteluja hallituksen ja yhtiön edustajien kesken.

Yhtiön edustajat ovat vastustaneet union ehdotusta työmahdollisuuksien jakamisesta, mutta kuitenkin on suostuttu osittain siihen, että kiellettäisiin töiden suorittaminen siten, että annetaan ne tehtäväksi ulkopuolisille urakoitsijoille. Samalla yhtiön taholta on suostuttu osittain siihen union vaatimukseen, että työläinen voisi siirtyä täydelliselle eläkkeelle 60-vuotiaana — yhtiö on suostunut siihen, että työläinen voisi siirtyä täydelliselle eläkkeelle 62 vuoden ikäisenä.

Yhtiö on kuitenkin vielä kieltäytynyt hyväksymästä täydellisesti union ehdotusta töiden jakamisesta (joka viidennellä viikolla työttömyysvakuutukselle siirtymisestä), sillä siten kaikki työläiset jäisivät edelleenkin palkkalistalle. Tämä merkitsisi yhtiölle jatkuvia menoja. Se merkitsisi sitä, että yhtiön olisi maksettava edelleenkin luontaiseduista, eläkkeistä jne. Yhtiön virkailijat vastustavat sellaista järjestelyä siitäkin syystä, että siten olisi työnkiihdytys vaikeampaa. Täten he yrittävät päästä tästä pinteestä."

Union käymän kampanjan ja yleisen painostuksen johdosta kymmenen eri kaivosyhtiön edustajat ovat haastatelleet Falconbridge-yhtiön palveluksesta erotettavaksi tuomittuja työläisiä itse Falconbridge-yhtiön toimistoissa. Näiden haastattelujen jälkeen on väitetty, että pakkolomauttamisongelma on ratkaistu. "Mutta tämä ei ole totta. Vain aniharvat työläiset ovat ottaneet vastaan heille tarjottua työtä. Avioliitossa olevat kahdeksan ja yhdeksän vuotta yhtiötä palvelleet miehet eivät voi niin vain lähteä Sudburysta ja siirtyä toisille paikkakunnille. Tämän lisäksi on olemassa se tekijä, että ulkopuolella Sudburyn maksetaan kaivosteollisuudessa paljon huonompia palkkoja. Ratkaisuna voi olla ainoastaan se, että on jaettava työmahdollisuuksia ja peruutettava ajatus pakkolomautuksista", sanotaan union antamassa lausunnossa.

Lisäksi, sanotaan union antamassa lausunnossa, ei voi olla mitään epäilystäkään siitä etteikö mahdollinen voitto Falconbridgessa tulisi vaikuttamaan vississä määrässä International Nickel-yhtiön palveluksessa olevien työläisten kohtaloon.

Union lehdistölle jakamassa lausunnossa korostetaan edelleen sitä, että union jäsenten ja muiden asiasta kiinnostuneiden henkilöiden tulisi tehostaa kirjeiden kirjoittamistaan parlamentinjäsenille selostaen mitä he itse ajattelevat tästä asiasta.

15,000 ompelukonetta NLoon Suomesta v. '64

Neuvostoliitto ostanee Suomesta ensi vuoden aikana noin 15,000 ompelukonetta, joiden arvo on noin 600,000—700,000 ruplaa. Erä sisältyy Suomen ja Neuvostoliiton välisen kauppasopimuksen "sekalaiset tuotteet"-ryhmään.

Muita talouskojeita toimitetaan Neuvostoliittoon ensi vuoden aikana noin 200,000—300,000 ruplan arvosta.

Neuvostoliittolainen kosmonautti Juri Gagarin pysähtyy hetkiseksi harkitsemaan vastaustaan kun häneltä kysyttiin äskeisellä Amerikan matkallaan koska hän uskoo Neuvostoliiton lähettävän ihmisen Kuuhun. Hän sanoi olevansa sitä mieltä, että se olisi mahdollista vuoteen 1970 mennessä. Hän ja avaruusnainen Valentina Tereshkova (oik.) viettivät päivän New Yorkissa matkallaan kotiin Mexico Citysta. — TNS-kuva

Fordin työläisten lakko päättyi

Oakville. — Yli 4,000 Ford-autoyhtiön työläistä täällä lupasi eilen palata töihinsä sen jälkeen kun yhtiö oli luvannut antaa ensisijaisen käsittelyn valitukselle sen johdosta, että 20 työläistä oli pakkolomautettu kolmeksi päiväksi osallistumisestaan aikaisempaan korpilakkoon kaksi viikkoa sitten. Tämä viimeinen lakko alkoi viime torstaina.

Oakvillen arenalla pidetyssä työläisten joukkokokouksessa ilmaistiin jäsenien taholta jokseenkin arvostelevia mielipiteitä kun union johdon taholta ehdotettiin jotta he palaisivat töihinsä. Ilmapiiri kuitenkin muuttui kun union (United Automobile Workers of America) canadalainen johtaja George Burt selosti jäsenille, ettei ole olemassa suurtakaan mahdollisuutta voittaa pitkällistä korpilakkoa.

Burt sanoi kuulijoilleen, että union johtajilta vaaditaan paljon enemmän uskaliaisuutta heidän ehdottaessa, että työläisten olisi palattava töihinsä kuin siinä, että he esiintyisivät samanmielisinä union jäsenien kanssa silloin kun nämä ovat ryhtyneet ns. "laittomaan" lakkoon.

Neuvotteluissa union edustajien kanssa ennen töihin palaamispäätöksen tekemistä yhtiön edustajat olivat perääntyneet aikaisemmasta yhtiön johdon vaatimuksesta kolmen työläisen erottamiseksi, joten työläiset saavuttivat tässä suhteessa määrätynlaisen voiton.

Talouskysymys:

Länsi-Saksa haluaa vielä Yhdysvaltain asevoimia

Washington. — Yhdysvaltain valtiosihteeri Dean Rusk, joka lähti täältä pikaisesti eilen matkalle Länsi-Saksaan, vakuuttanee sen maan viranomaisille, jotta huolimatta kaikesta siitä mitä he ovat tähän mennessä mahdollisesti kuulleet ja nähneet, niin Yhdysvallat ei tule kotiuttamaan asevoimiaan Euroopasta.

Länsieurooppalaisille osoitettiin viime viikolla se, että Yhdysvallat kykenee kuljettamaan asejoukkojaan jokseenkin pikaisesti Amerikan mantereelta Eurooppaan, joten sen toteamuksen mukaisesti ei olisi tarpeellista jotta nämä asejoukot olisivat vakituisesti Euroopassa.

(Jos Yhdysvaltain asevoimat eivät olisi vakituisesti Länsi-Saksassa, niin se merkitsisi suurta menetystä Länsi-Saksan taloudelle. Yhdysvaltalaisia asevoimien jäseniä ja heidän perheittensä jäseniä on tällä hetkellä kaikkiaan 1,000,000 ulkomailla, pääasiallisesti Länsi-Euroopassa).

Viime viikolla siirrettiin 64 tunnin kuluessa Yhdysvaltain armeijan toisen panssaridivisioonan 14,500 jäsentä ja 1,500 ilmavoimien jäsentä ilmateitse toiselle puolelle Atlantin ilmeisesti tarkoituksella osoittaa sitä, että Yhdysvallat on kykenevä tekemään siten.

Kuitenkin länsimaalaisten kirjeenvaihtajien tiedotukset tästä tapahtumasta eivät mitenkään olleet omiaan vakuuttamaan länsisaksalaisia virkailijoita, että mitään heidän eduilleen pahaenteistä ei olisi tapahtumassa. Tilannetta ei suinkaan auttanut länsisaksalaiselta virkailijakannalta katsottuna sekään, että entinen Yhdysvaltain presidentti Dwight Eisenhower sanoi äskettäin — muutamia päiviä sitten — että oli saapunut aika, jolloin Yhdysvaltain olisi kotiutettava joukkoja Euroopasta.

Entinen presidentti mainitsi samassa yhteydessä, että hän oli halunnut tehdä siten jo silloin kun hän oli presidentin virassa, mutta tilanne sillä hetkellä oli niin arka poliittisesti jotta ei ollut sellaiselle teolle suosiollista ajankohtaa.

Yhdysvaltalaisen kannalta katsottuna yhdysvaltalaisten asevoimien Länsi-Saksassa oleminen ei ole enää rahallisesti edullista siitä syystä, että vaikka Länsi-Saksa ostaakin sotilastarpeita Yhdysvalloista vastineeksi siitä, että Yhdysvaltalaiset asevoimat ovat sijoitettuina maahan, niin se ei kuitenkaan osta niitä niin suuressa määrässä, "etteikö dollarivirta olisi epäedullinen Yhdysvalloille".

Näistä seikoista huolimatta Yhdysvalloilla on tällä hetkellä noin kuudesosa — Globe and Mail-lehden kirjeenvaihtaja George Bainin selostuksen mukaan — kaikista asevoimistaan Länsi-Euroopassa.

Joissakin piireissä vihjataan voimakkaasti siihen suuntaan, että Länsi-Saksan täten "puolustaminen" tulee liian kalliiksi ja siitä syystä olisi joukkoja kuljetettava kotiin ja turvauduttava siihen jotta ne voitaisiin kuljettaa "tarpeen tullessa" nopeasti takaisin, mikä vuorostaan olisi taloudellisesti eduksi Länsi-Saksalle.

Canadan lyhytfilmeille tunnustusta Suomessa

Viime perjantaina Helsingissä alkaneilla "vehnämaan" filmipäivillä useita elokuviamme

Helsinki. — Kuluva, poikkeuksellisen monipuolinen syyskausi tarjoaa runsaasti sekä kiinnostavaa katseltavaa että opittavaa, kirjoittaa Kansan Uutiset-lehden Martti Savo viime torstaina esittäessään käsittävän arvion Canadan lyhytfilmeistä ja tiedoittaessaan lukijakunnalleen, että seuraavana päivänä — siis viime perjantaina — alkoivat Scalassa Canadan elokuvapäivät. Niiden aikana esitetään, sanoo kirjoittaja, seitsemän Canadan valtiollisen elokuvalautakunnan lyhytfilmiä, jotka tarjoamatta ehkä täyttä läpileikkausta Canadan filmituotannosta, antavat kiinnostavan ja nimenomaan meille opettavaisen kuvan lyhytelokuvan mahdollisuuksista ja Canadan pyrkimyksistä tällä linjalla. Kirjoittaja jatkaa edelleen:

MIKÄ ON NFB

The National Film Board of Canada, lyhennettynä NFB, eli Canadan Kansallinen Elokuvalautakunta perustettiin Canadan parlamentin päätöksellä 1939. Se on instituutio, joka luotiin tuottamaan ja levittämään elokuvia huomioonottaen maan kansalliset intressit. NFB:n perustaminen merkitsi alkua uudenlaiselle suhtautumiselle elokuvaan Canadassa. Sen johtoon kutsuttiin tunnettu englantilainen dokumentalisti John Grierson. NFB kasvattanut aikana on lukuisia ammattitaitoisia filmimiehiä, luonut oman elokuva-arkistonsa ja filmistudion Montrealiin sekä valmistuttanut ja levittänyt maailmalle kymmeniä tuhansia kopioita filmeistään, jotka ovat tuoneet NFB:lle yli 500 kansainvälistä palkintoa — joukossa myös hyvin huomattavia — ja palvelleet Canadan tunnetuksi tekemistä maailmalla vieläkin paremmin kuin kuuluisa canadalainen vehnä.

NFB katsoo, että jos sen parhaimmat elokuvat saavat osakseen kansainvälistä huomiota taiteellisten ansioittensa takia, ne eivät yksistään välitä maailmalle pelkkiä tosiasioita Canadasta, vaan myös kohottavat Canadan arvovaltaa.

Mutta NFB ei katso (kuten näyttää muuten joskus olettavan meikäläinen Ulkoasiainministeriö), että tosiasioita maasta voidaan välittää maailmalle vain valmistamalla siistejä matkailu- ja maisemakuvia. Tärkeällä sijalla NFB:n toiminnassa ovat kokeilut. Eksperimentit NFB:n piirissä eivät ole vain sallittuja vaan myös suunniteltuja; joka vuosi annetaan NFB:ssä määrätty summa "ei millekään määrätylle filmille", kokeiluille, sillä yksinkertaisella "taka-ajatuksella", että kuluvan vuoden kokeilu voi ehkä muodostaa perustavaksi seuraavan vuoden voitokkaalle palkintoelokuvalle.

Ja Puolan elokuvan rinnalla tuskin yksikään maa suorittaa niin paljon säännöllisiä filmikokeiluja kuin Canadassa.

LYHYTKUVAPÄIVIEN FILMIT

Alkavien päivien ohjelman muodostaa seitsemän lyhytkuvaa, joiden pituus vaihtelee kuudesta seitsemäänkymmeneenkahdeksaan minuuttiin ja jotka yhdessä muodostavat 93:n minuutin näytännön.

Nämä filmit, jotka Canadan suurlähettiläs ja rouva J. H. Cleveland esittivät ennakolta kutsuvieraille Kino Palatsissa viime tiistaina, antavat monipuolisen kuvan NFB:n tuotannosta.

Canadan luultavasti kuuluisimman filmitaiteilijan Norman McLarenin omalaatuisimpia kokeiluja ei ohjelmassa ole mukana, mutta sen sijaan sisältyy siihen hänen ohjaamansa mestariteos. HYVÄT NAISET JA HERRAT! (Opening Speech) on erään canadalaisen filmifestivaalin avajaisiksi valmistettu pieni pila miehestä — Norman McLaren — joka yrittää avata tilaisuuden puheella pääsemättä Hyvät naiset ja herrat!-sanontaa pitemmälle sillä mikrofoni kieltäytyy tottelemasta puhujaa.

Guy L. Cote'n ohjaama KARJATILA (Cattle Ranch) on Brittiläi-

(Jatkuu sivulla 4)

Ulkoministeri puolusti kaupankäyntiä sosialistimaiden kanssa

Bethlehem, Pa. — Canadan ulkoministeri Paul Martin sanoi täällä viime viikonvaihteessa, että Canada ryhtyy piakkoin uusiin keskusteluihin toisten sosialististen maiden kanssa tarkoituksella aloittaa kaupankäynti niiden kanssa.

Hän antoi lausuntonsa puolustaessaan Canadan asennetta kaupankäyntiin Kiinan ja toisten sosialististen maiden kanssa yhtenä keinona parempien suhteiden saavuttamiseksi Kiinan kanssa samalla tavalla kuin on jo tähän mennessä saavutettu suhteissa Neuvostoliittoon ja Canadan välillä.

Ulkoministeri oli pitämässä jäähyväispuhetta kolme päivää kestäneessä Lehigh-yliopiston satavuotisjuhlatilaisuudessa.

Viitatessaan Canadan ja Kiinan, Neuvostoliiton, Bulgarian ja Puolan välisiin vehnä- ja kauppasopimuksiin, mr. Martin tähdensi, että nämä sopimukset eivät välttämättä merkitse sitä, että Canada hyväksyisi näiden maiden poliittiset näkökannat. Hän sanoi kuitenkin, että oli olemassa suurta hyötyä siitä, että eristäydyttäisi niistä maista. Hän jatkoi: "Jokaisen maan on seurattava omaa suuntaansa kunnioittaen naapureitaan ja toisia valtoja. Tämän eristäytymisestä kieltäytymisen kautta voimme päästä parempiin suhteisiin kommunistisen Kiinan kanssa, kuten me olemme kaikki saavuttaneet Neuvostoliiton kanssa."

Hän lausui mielipiteenään, että kansainvälinen jännitys ei [illegible] enää koskaan kohota niin korkealle kuin se kohosi silloin kun Neuvostoliiton ja Yhdysvaltain välillä oli erimielisyyttä Kuuban tilanteen johdosta.

VIIME TIEDOT

Tokio. — Täällä saatujen tietojen mukaan Kiinan ulkoministeri Chen Yi on sanonut, että kuluneet vielä useita vuosia ennenkuin Kiina olisi valmis kokeilemaan atomipommia.

Ottawa. — Liittohallitus on anonut Yhdysvaltain hallitukselta apua saadakseen loppuun tehdyksi canadalaisten laivojen piketeeraamisen Yhdysvaltain satamissa, mitä on tapahtunut sen johdosta, että Canadan hallitus on ajanut läpi parlamentissa lain, minkä mukaisesti merimiesunioni on saatettu hallituksen valvonnanalaiseksi.

Halifax. — Eilen illalla varoitettiin, että hirmumyrsky Ginny on suuntautumassa kohti Nova Scotian rannikkoa ja että se voi saapua rannikkoalueelle vielä tämän päivän kuluessa, mahdollisesti tämän päivän iltaan mennessä. Tuulen nopeuden ennustetaan nousevan aina 95 mailiin tunnissa Nova Scotian, Prince Edward Islandin ja New Brunswickin rannikolla.

Ottawa. — Creditistes-ryhmän (social credit puolueesta eronneen) johtaja Real Caouette on esittänyt epäluottamuslause-ehdotuksen hallituksen ydinasepolitiikan johdosta. Siitä äänestettäneen tänä iltana vähän jälkeen kello 8. Caouette arvostelee sitä, että Liberaalihallitus on sallinut ydinaseiden tuomisen "Quebecin valtaan."

Entinen ilmavoimien laivuekomentaja:

Canadan sotilaspolitiikka yhdysvaltalaismielistä

Ottawa. — Eräs sotilasasioista kirjoittava canadalainen on arvostellut jokseenkin terävästi Canadan puolustusohjelmaa väittäen, että ohjelma ei perustu kansalliselle objektiivisuudelle ja vankalle sotilasstrateegiselle perustalle.

Esiintyessään parlamentin alahuoneen puolustusvaliokunnan edessä entinen kuninkaallisten lentovoimien laivuekomentaja John Gellner, joka on jo vuosia ollut kiinnostunut Canadan sotilaallisista asioista, syytti, että useissa tapauksissa käy siten jotta Canadan sotilaspolitiikka johdatetaan yhdenmukaiseksi Yhdysvaltain sotilaspolitiikan kanssa.

Mr. Gellner väitti, että Canada oli johdatettu hyväksymään sellaiset puolustusohjelmaroolit, joilla ei todellisuudessa ollut mitään arvoa. Hänen selostuksensa mukaan niillä ei ollut mitään arvoa siitä syystä, että Canadan puolustusviranomaiset oli johdatettu uskomaan jotta oli mahdollista käydä rajoitettua ydinasesotaa sen laajentumatta loppukädessä totaaliseksi ydinasesodaksi.

Parhain esimerkki tästä kannanotosta, sanoi hän, oli se, että Canada oli päättänyt varustaa ilmavoimiensa Euroopassa olevat eskaaderit taktillista hyökkäystä varten valmistetuilla ydinasevarustetuilla CF-104-hävittäjälentokoneilla.

"Jos ette usko, että rajoitettu sota on mahdollinen, niin silloin se on erittäin kallis virhe", sanoi hän. Hän tähdensi, että jos voidaan ajatella jotta rajoitettu ydinasesota ei ole mahdollinen — siis olisi kuitenkin kehittyvä totaaliseksi ydinasesodaksi, kuten hän väitti — niin olisi järjetöntä varustautua rajoitettua ydinasesotaa varten luoduilla aseilla.

Hän huomioi samalla, että Canadan asevoimien entinen yleisesikuntakomitean puheenjohtaja kenraali Charles Foulkes oli sanonut valiokunnalle jotta hänen mielestään oli virhe jotta Canada oli lähtenyt ydinaseistautumisen tielle.

Mr. Gellner oli samalla sitä mieltä, että kenraali Foulkes oli mahdollisesti muuttanut mieltään virkapaikkansa jättämisen jälkeen, sillä hän oli aikaisemmin ollut niiden ihmisten joukossa, jotka olivat kannattaneet mainitun lentokoneen hankkimista ilmavoimille.

Hän lausui mielipiteenään, että Canadan tulisi ydinaseiden hankkimisen asemesta keskittää huomionsa tavanomaisen aseistuksen hankkimiseen, sillä ydinasesodan syttyessä Canada olisi kuitenkin kyvytön puolustamaan omaa maataan.

Marokkolaiset asejoukot työntäytyvät malmirikkaalle Algerian alueelle

Rabat. — Marokon hallitus ilmoitti eilen, että marokkolaiset asevoimat olivat tunkeutuneet syvälle kiistanalaiselle alueelle Algeriassa ja päässeet jo kahdeksan mailin etäisyyteen strateegisesti tärkeästä Tindoufin kaivoskeskuksesta Saharan erämaan kaakkoiskolkassa.

Aika-ajoittaisia marokkolaisten ja algerialaisten asejoukkojen yhteenottoja on tapahtunut jo kolmen viikon ajan Marokon ja Algerian epävarmasti merkityllä rajalla.

Marokon tiedotusministeri Ahdehadi Boutalebin tiedotuksessa ei annettu mitään parempaa selvyyttä siitä jos marokkolaiset asevoimat olivat kohdanneet mitään vastarintaa etenemisessään kohti kaivoskeskusta.

Kaikista näistä sotilaallisista toimenpiteistä huolimatta Marokon kuningas Hassan II sanoi eilen radiossa pitämässään puheessa, että "rajoillamme esiintyvän konfliktin vakavuus todistaa jotta rajakiista ei voi kauan säilyä ilman ratkaisua. Molempien kansojen etujen mukaista olisi, että molemmat maat piakkoin neuvottelisivat rehellisyyden ja uskollisuuden ilmapiirissä." Lausuntonsa antamisen jälkeen hän matkusti Bamakoon, missä hänen oli määrä tavata mm. Ben Bella.

Juuri ennen kuninkaan matkalle lähtemistä Yhdysvaltain Marokon lähettiläs John H. Ferguson lensi Marrakechiin neuvottelemaan kuninkaan kanssa noin 15 minuutin ajan.

Tindouf on joidenkin tietojen mukaan yksi maailman rikkaimmista rautamalmialueista. Aluetta ei ole vielä kehitetty, mutta siitä on ollut huomattavasti kiistaa Marokon ja Algerian välillä sen jälkeen kun ranskalaiset asevoimat pakoitettiin lähtemään Marokosta ja lopetettiin Ranskan siirtomaavalta.

NEUVOSTOLIITTO ASEISTAA ALGERIAA

Alger. — Länsimaisella taholla pidettiin viikonvaihteessa erittäin vaarallisena ilmiönä sitä, että Neuvostoliitto oli luvannut antaa Algerialle tankkeja ja hävittäjälentokoneita sen taistellessa marokkolaisia joukkoja vastaan rajakiistassa kahden maan välillä.

Yhdysvaltalaisella taholla oltiin jo siinä määrässä huolestuneita, että Yhdysvaltain suurlähettiläs William J. Porter oli lähetetty neuvottelemaan Algerian presidentin Ben Bellan kanssa ja varottamaan tätä että oli olemassa suuri vaara jos Marokon ja Algerian väliseen kiistaan sekaantuisi muita maita.

Yhdysvaltain lähettiläs oli kovasti huolissaan sen johdosta, että Algeriaan oli jo saapunut neuvostoliittolaisia aseita ja että odotettiin jotta Jemenistä pian saapuu egyptiläinen laskuvarjosotilasjoukkue Ben Bellan liittolaisen Egyptin presidentti Nasserin käskystä.

Eilen ilmoitettiin, että taistelut Marokon ja Algerian rajalla jatkuivat vaikka olikin ilmoitettu, että tänään voitaisiin jatkaa rauhaneuvotteluja kahden maan välillä.

Aselähetys, joka saapui tänne viikonvaihteessa koostui 40 keskikokoisesta tankista ja joistakin hävittäjälentokoneista, mitkä joidenkin tietojen mukaan oli lähetetty Kuubasta.

Savustettu kala muoviin käärittynä on epäterveellistä

Vancouver. — Botulism-nimellä tunnetun ruokamyrkytyksen kansainvälinen erikoistuntija sanoo, että savustetun kalan myynti muoviin käärittynä pitäisi kokonaan kieltää.

British Columbian yliopiston bakteeriosaston johtaja tri Claude E. Dolman esitti ylläesitetyn mielipiteen Yhdysvaltain ruoka- ja lääkehallinnon lausunnosta, että Suurista järvistä saaduissa ja sitten savustetuissa kaloissa on havaittu botulismorganismia, mikä on jo aiheuttanut useita kuolemantapauksia.

Tri Dolman sanoi, että savutettu kala olisi aina kypsytettävä ennen syöntiä, jotta voidaan välttää botulism-myrkytyksen vaara.

Tämä pitää paikkansa erikoisesti silloin, jos savutettu kala on käärittty muovikääreeseen. "Tosiasiassa olen sitä mieltä, että siten kääritty savustettu kala pitäisi poistaa kokonan markkinoilta", sanoi tri Dolman. Hän arvioi, että viimeksikuluneen 15 vuoden aikana on Tyynenmeren rannikolla ollut 20 kuolemantapausta botulism-myrkytyksen johdosta.

"LIITTOLAISKIISTAA" YDINKOESOPIMUKSESTA

von Brentano syyttää USAta ja Englantia huonosta informoinnista

Bonn. — Länsi-Saksan entinen ulkoministeri Heinrich von Brentano sanoi viime viikolla riittämättömiksi aikaisempia neuvotteluja Englannin, USA:n ja liittolaisten välillä osittaista ydinkoekieltoa koskevasta sopimuksesta.

Hän lisäsi kuitenkin, että tämä huomautus oli vain ystävällinen muistutus eikä syytös, "sillä Länsi-Saksa luottaa USA:han järkkymättä".

Kristillisdemokraattisen puolueen liittopäiväryhmän puheenjohtaja, tri von Brentano aloitti parlamenttikeskustelun liittokansleri Ludwig Erhardin viime viikolla antamasta hallituksen poliittisesta ohjelmajulistuksesta.

Tri von Brentano vaati parannusta Atlantin liiton maiden poliittiseen yhteistoimintaan ja neuvottelumenetelmiin. Hän korosti, että yhteinen puolustus vaatii yhteistä politiikkaa. Jos jossakin tilanteessa ei ole aikaa keskinäisiin neuvotteluihin, osapuolille olisi kuitenkin kiireesti annettava tieto asiasta.

Yli tunnin kestäneessä puheessaan, jonka kristillisdemokraattien parlamenttiryhmä oli hyväksynyt etukäteen, von Brentano viittasi liittokansleri Erhardin ehdotukseen neljän miehitysvallan komiteasta, joka asetettaisiin selvittämään Saksan ja Berliinin ongelmia. Hän lisäsi kuitenkin, että alkuperäistä neljän vallan valvontaa ei saa enää ottaa käytäntöön Saksassa.

OPPOSITIO VAATII HYVIÄ SUHTEITA ENGLANTIIN

Oppositiossa olevan sosialidemokraattisen puolueen varapuheenjohtajan Fritz Erlerin vaatiessa läheisempiä suhteita Englannin ja Länsi-Saksan välille hänelle osoitettiin äänekkäästi suosiota.

Erler sanoi, että Euroopan yhteistunto voidaan nyt Ranskan ja Länsi-Saksan välisen sovinnon jälkeen turvata vain, jos kanaalin yli rakennetaan silta. — Professori Erhard ansioituisi hyvin, jos hän ottaisi sydämelleen Länsi-Saksan ja Englannin välisen sovinnon niin kuin toiset ovat aikaansaaneet Länsi-Saksan ja Ranskan välisen sovinnon, jatkoi Erler. Hän sanoi edelleen, että Euroopan täytyy tiivistää rivinsä ja ulottaa siteensä USA:han. 'Ilman Ranskaa ei ole mitään Eurooppaa, ilman USA:ta ei voi olla Euroopan turvallisuutta."

TULOVEROHUOJENNUSTA EHDOTTANEE KOTIEN OMISTAJILLE

Toronto. — Toronto Real Estate Boardin (kiinteimistölautakunnan) puheenjohtaja R. W. Telford sanoi täällä viime viikonvaihteessa, että kotienomistajat säästäisivät keskimäärin $200 vuodessa jos liittohallituksen toimesta sallittaisiin jotta kiinteimistölainakorot ja kunnallisverot voitaisiin vapauttaa tuloverolta.

Mainitun 2,700-jäsenisen lautakunnan tavoitteena on saada liittohallitus hyväksymään lain, minkä nojalla voitaisiin vähentää nämä menot verotettavista tuloista.

Mr Telford selosti että useimmat muut maat joiden joukossa Yhdysvallat, ovat tunnustaneet jotta olisi suotavaa että verohuojennuksien kautta innoitettaisiin ihmisiä oma kotien omistamiseen. Hän sanoi, että jos kiinnityslainakorkoihin ja kunnallisiin veroihin käytetyt tulot voitaisiin vapauttaa tuloverolta niin siten suuresti helpotettaisiin kotienomistajien taakkaa erikoisestikin niinä vuosina, mitkä seuraavat heti uuden kodin ostamista.

Puhuja tähdensi, että ensimmäisinä vuosina kodin ostamisen jälkeen uudet omistajat maksavat niinkin paljon kuin kolmeneljännesosan velkansa lyhennyksistä vain korkomenojen peittämiseksi.

Hän sanoi, että jos korot ja kunnallisverot voitaisiin vapauttaa tuloverolta, niin rakennusurakoitsijat (joita rakennuslautakunta edustaa) voisivat rakentaa vähintään 10 prosenttia enemmän rakennuksia.

"Täten voitaisiin järjestää 30,000 uutta työpaikkaa", hän ennusti, "mahdollisuus myydä 15,000 lisää omakotia vuosittain ja lisätä sijoituksia asuinrakennuksiin $15,000,000:lla sekä suoda mahdollisuus myydä näihin koteihin $28,000,000 arvoisesti kalustoa."

Hän korosti edelleen, että tästä johtuva talouskehitys korvaisi täydellisesti sen mitä valtio myönnytyksen kautta menettäisi tuloveroissa.

VAPAUS (LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
Editor: W. Eklund Manager: E. Suksi
Telephone: Office 674-4264 — Editorial 674-4265
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Ltd., 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translations free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT
Canadassa: 1 vk. $9.00, 6 kk. $4.75, 3 kk. 2.75
USAssa: 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25
Suomessa: 1 vk. 10.50, 6 kk. 5.75

Askel oikeaan suuntaan

Viikko sitten maanantaina saapui Ottawasta lämpimästi tervehdittävä uutistieto, missä kerrottiin, että Canadasta ei lähetetä enempää sotilasvälineitä Etelä-Afrikkaan. Samalla ilmoitettiin, että Canada ei myy sotatarvikkeita sen paremmin Portugalille kuin sen siirtomallekaan.

Kaikki oppositiopuolueet tervehtivät alahuoneen istunnossa oikeaan suuntaan otettuna askeleena ulkoministeri Paul Martinin maanantaista tiedoitusta tästä asiasta. Mr. Martin selitti, ettei Canadasta ole myyty aseita Etelä-Afrikkaan, mutta nyt on päätetty lisäksi, ettei myydä muitakaan sotatarvikkeita, kuten ajoneuvoja, tiedonantovälineitä jms joita Etelä-Afrikan hallitus voisi käyttää hyväkseen apartheid-ohjelmansa eli kauhistuttavan rotusyrjintänsä toteuttamiseksi.

Valitettavana seikkana on kuitenkin pidettävä sitä kun ulkoministeri Martin sanoi, että ennen elokuun 7 päivää Etelä-Afrikalle myytyjen sotilasvälineiden "varaosia" lähetetään edelleen Etelä-Afrikkaan. Tarkoittaako tämä sitä, että Etelä-Afrikka saa Canadasta vielä sellaisia sotavälineitä, joiden ostosta on lyöty kaupat kiinni ennen lokakuun 7 päivää — ja lisäksi varosia niihin ehkä määräämättömäksi ajaksi?

Tässä on ilmeisesti heikko kohta, johon oppositiopuolueiden tulisi vaatia korjausta aivan ensi tilassa.

Tutkia kannattaa myös sitä, missä määrin tuotetaan tavaraa — esimerkiksi väkijuomia — Etelä-Afrikasta, sikäläistä rotusyrjintää välillisesti avustaaksemme?

Sotilaspiiritkin epäilevät y-aseita

Vakituiseen upseeristoon kuuluvat miehet ovat sanan varsinaisessa merkityksessä "ammattisotilaita". Ja kuten kaikki ammattimiehet — tai -naiset, heitä kiinnostaa ammattinsa vuoksi yhä paremmat ja tehokkaammat "työkalut" eli tappo- ja tuhovälineet.

Tämän vuoksi pidetään ikäänkuin itsestään asiaan kuuluvana, että kenraalit, amiraalit ja muut korkeat sotaviskaalit vaativat aina varustelu- ja muita sotatarkoituksia varten vieläkin enemmän kuin siviilissä olevat poliitikot.

Mutta kun korkeista upseeripiireistäkin rupeaa kuulumaan varoituksia ydinasevarustelua vastaan sekä ydinasekärkien maahamme tuottamisen torjumiseksi, niin silloin on jo todella aika tavallisten virtasten ja smithien ryhtyä miettimään vakavasti asioita.

Viimeisimmän sotilaspiireihin lukeutuvan miehen varoituksen saimme viikon vaihteessa St. Catharinesista, Canadan Corps Associationin Ontarion maakuntakonventionista, missä varoitettiin hallitusta vastaanottamasta jenkkien ydinaseita.

Mainittua järjestöä ei voi villeinkään noitajahtaaja sanoa sen paremmin "kanssamatkustajien" kuin kommunistienkaan järjestöksi. Mutta mainitun veteraanijärjestön maakunnallinen presidentti eli päällikkö, C. B. Sinclair sanoi kuitenkin lauantaina, että hän vastustaa ydinaseiden vastaanottamista.

Puhuessaan mainitun veteraanijärjestön edustajakokouksen tilaisuudessa mr. Sinclair sanoi, ettei hän vastusta ydinaseiden vastaanottamista "siksi, etteikö hänen mielestään meidän asevoimillamme pitäisi olla kaikkein viimeisimpiä ja parhaimpia työvälineitä, vaan siksi, kun minä en usko teoriaan rajoitetusta ydinasesodasta tai pieniin puskasotiin, joita käydään pienillä ydinaseilla."

Helpommin ymmärrettävästi kantaansa selittäen hän sanoi edelleen: "Minun käsitykseni on, että sinä hetkenä, jolloin ydinaseita käytetään huolimatta siitä kuinka pieninä ne ydinaseet ovat, vastapuoli käyttää heti sen jälkeen vähän suurempaa ydinasetta.

"Tämän nousun täytyy jatkua eittämättömästi, kunnes saavutaan huipulle — suureen pommiin — mitä vastaan ei meillä ole minkäänlaista puolustautumismahdollisuutta silloin kun niitä lähetetään keskipitkien tai mannerten välisten ballististen ohjusten välityksellä."

Toisin sanoen, mr. Sinclair vastustaa ydinaseiden vastaanottamista siksi, vaikkei sitä aivan suoraan niin sanokaan, kun ne vaarantavat maatamme sodan syttyessä lisäämättä rahtuakaan maamme puolustusmahdollisuutta!

Se on ammattimiehen puhetta.

Ja mr. Sinclair ei ollut ainoa alallaan. Canadan asevoimien entinen korkea virkailija, kenraalimajuri W. H. S. Macklin sanoi lokakuun alussa Torontossa pitämänsä puheen yhteydessä, että ydinaseiden varustelu Canadan kohdalta on järjetöntä kansallisvarojen haaskaamista, sillä esimerkiksi North Bayn lähettyville maahan kaivetut ohjuspuolustus olisi edullisinta jättää "yölepakkojen tyyssijoiksi".

Viimeksikuluneen kymmenkunnan vuoden aikana ovat puolustuslaitoksen kulut olleet suurimmat ja haaskaavimmat liittovaltion hallitusten aikana, sanoi kenraalimajuri Macklin edelleen Optimist Clubin kokouksessa Torontossa pitämänsä puheen yhteydessä. Hän sanoi että (yhdysvalloista ostetuilla) Voodoo taistelukoneilla ja Bomarc-ohjuksilla ei ole mitään arvoa. Hän suositteli, kuten sanottu, että North Baysa näitä ohjuksia varten maahan kaivetut kuopat jätettäisiin lölepakkojen tyyssijoiksi.

Kenraali Macklin syytti, että toisiaan seuranneet hallitukset ovat antaneet ilmavoimien päällystön ylläpitää sellaista myyttiä, että se voi varata puolustuksen. Sen johdosta on haaskattu miljardeja dollareita erinäisiin taistelukoneisiin. Hän sanoi puolestaan, että Vampire, Arrow, Sabre ja Voodoo-koneet eivät voi suojella sen paremmin Torontoa kuin mitään ilmavoimien kohdetta.

Kaiken tämän perusteella ja huomioonottaen Canadan kansan melko selvästi huhtikuussa ilmaiseman kanta ydinaseiden vastaanottamista vastaan olisi tuomittseksi, olisi toivottavaa, että liittohallitus purkaisi Yhdysvaltain kanssa tekemänsä sopimukset ydinkärkien vastaanottamiseksi Canadaan ja canadalaisille asevoimille ulkomailla.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Ilmari Vähäpokkinen, Sudbury, Ont., täytti maanantaina lokakuun 28 pnä 70 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Kirjeitä

OSKARIEN JAOSTA NÄYTELMÄKILPAILUISSA

Se "Oskarien" jako näytelmäkilpailuissa ei ole mikään helppo tehtävä jo siitäkin syystä, koska tuo kilpailu tapahtuu englannin ja suomenkielellä. Näinollen arvostelijalta vaaditaan molempien kielien TÄYDELLINEN tuntemus, sillä hän joutuu tekemisiin taiteen kanssa. Siinä vaaditaan ihmistuntemusta ja sielullista vaistoa, teoreettista tietoja, tyylitajua ja paljon muuta, ennenkaikkea tutustumista esitettäviin näytelmiin jo aikoja ennen kilpailua. Oli sitten arvostelijoita yksi tai useampi henkilö.

Yhtenä iltana kiitää silmiemme ohi kolme tai neljä näytelmää. Arvostelijan voi pettää ulkonainen kauneus, vaikka tällä ei ole mitään tekemistä sisäiseen tulkintaan. Osan vaikeus, asiallinen liikunta ja sulautuminen kokonaisuuteen, on vaakalaudalla edellistä antoisampi.

Suurin osa yleisöstämme jää hämmäään seuratessa "kielistä" näytelmää. Sama päinvastoin. Olisi ehkä suuri nautinto yleisölle ja helpotus arvostelijoille, jos molemmille kielille olisi omat arvostelijansa ja omat "Oskarinsa". Näin luulisin, että kuljettaisiin kultaista keskitietä. Jos joku on niin etevä että tulee oskariksi molemmissa kielissä, se on hänen ansionsa.

Arvostelussa on käytetty niinsanottua pistetaulukkoa. Esimerkiksi maskeeraus niin ja niinmonta pistettä. Kerronpa pienen tapauksen. Olin myöskin arvostelijana ja niinpä tein asiaa näyttämön pukuhuoneeseen. Toiset maskeerasivat itse, mutta toisilla oli maskeeraaja. Otin tämän huomioon ja pisteitä maskeerauksesta en voinut antaa niille jotka toinen oli maskeerannut, koskapa sen työn oli tehnyt toinen henkilö. Edellämainittu voi olla ratkaisevana tekijänä Oskaria valitessa, jos pisteiden perusteella kysymys ratkaistaan. Jokaiselle näyttelijälle on omat taitonsa kehittämiinsä omalla alalla. Paras tulos saadaan oman persoonallisuuden läpikotoisella tuntemisella. Toisen suorittaessa työn, se on yksilöllistä. Koskapa yleisön kirjeet ei saa Oskaria johon yhdyn, tuon ajatukseni hajanaisesti. Mutta haastampa Hannes Vuoren, jolla on takanaan yli viidenkymmenen vuoden ansioittaja kiitosta ansaitseva työ näyttämöillämme sanomaan sanansa, koska on usein itsekin ollut arvostelijana ja pystyvänä sellaisena.

— Poika Willowdalesta.

N.LIITON "SYYTTELYSTÄ"

"Valtiokapitalismisyytöksistä" huolimatta on Venäjällä otettu ensimmäinen askel sosialismiin ja kommunismiin ja sitä on kehitetty, vastoin asti, että voidaan tyydyttää kansan tarpeet. Vasta sen jälkeen voidaan ottaa uusia askeleita kommunistisia päämääriä kohti. Mutta niin kauan kuin joudutaan ylläpitämään suuria sotavoimia, ei voida päästä, sillä sotalaitos nielee niin suuren osan kansallistuloista.

Meillä on kyllin todisteita siitä, että ellei se olisi voinut itseään puolustaa, ei siellä olisi voitu ottaa sitä ensimmäistäkään askelta kommunismia kohti. Se olisi joutunut entisten hallitsijainsa ja ulkomaiden kapitalistien orjaksi. Hyvänä esimerkkinä on Kuuba. Ilman Venäjän sotilallista apua, olisi Kuuba alallaan Amerikan suurpääoman hallinnassa.

Meille puhutaan paljon Berliinin muurista, mutta ei puhuta niistä lainkaan miten Amerikka on rakentanut ylipääsemättömän muurin Kuuban ympärille. Formosassa ja Koreassa on tilanne sama ja Canadaakin tällä hetkellä samanlaisella muurilla. Todellinen kansojen vapaus ja rauha saavutetaan vasta sitten kun toteutetaan yleinen ja täydellinen aseistariisunta, minkä hyväksi Venäjä on kaikkein voimakkaimmin toiminut ja toimii edelleenkin.

Toivoisin ja luulisin suurimman osan maailman ihmiskunnasta toivovan, että päästäisiin yleiseen ja täydelliseen aseistariisuntaan, sillä se on ainoa tie, [illegible] ihmisille hyvinvointia. Nykyajan [illegible] kuinka hirveillä joukkotuhoaseilla [illegible] sellaista ratkaisua.

Kun katselemme sitä suurta kehitystä mikä on Venäjällä tapahtunut ns. bolsheviikien hallitusaikana, niin löydämmekö eletystä maailman historiasta mitään vastaavaa sen veroista? Lukutaidoton kansa on noussut niin lyhyessä ajassa maailman ensimmäisten joukkoon, teollisuudessa toiselle tilalle? Rikollisuus on vähentynyt. Ja kaikki tämä kehitys kahdesta maailmansodasta huolimatta, missä venäläisten menetykset olivat paljon suuremmat kuin muiden. Ulkopuolisten painostus on sitä vastaan ollut niin suuri, että venäläinen kultakaan ei ole kelvannut Amerikkaan tavaran maksuksi.

Tiedän kyllä, että omistava luokka ei ole luonut, tai ei ainakaan halua sitä kansalle tunnustaa. Mutta työläisten kannalta katsottuna Venäjän nykykehitys edustaa historian suurinta tapahtumaa. Jos siellä ei olla elintaso aivan yhtä korkea kuin Amerikassa, on se kuitenkin sen tason, että siellä ei ole kenelläkään huomisesta huolta ja elämä itsessään on päivän päivältä paranemassa. Sen nuorisolla on tervettä elämänhalua mikä näkyy maailman nuorison urheilutapahtumissa. Sen laivat liikkuvat maailman kaikilla merillä ja sen rakentamat teollisuuslaitokset ovat hyvin suosittuja. Tämä ei ole mieluista kapitalistien maailman lehdistölle, joten syytä, miksi juttuot työväenlehdissä syyttelevät Venäjää "hitaasta" eteenpäin menosta.

Sitä syyttelemisen asemesta tekisimme paremman palveluksen jos huolehtisimme paremmin omista asioistamme ja -eduistamme. Tähän sopii mielestäni lause; mitä hyödyttää lämmittää vieraan taloa kun oma on kylmänä? — I. S.

Tapasimme Nasserin

Näittekö pyramideja? Kävittekö Suezin kanavalla? Tapasitteko Nasserin? Kaikkiin näihin kysymyksiin vastaus on myönteinen, koska lehtimiesten III maailmankokouksen osanottajille järjestettiin bussimatka Aleksandriasta Kairoon ja Port Saidiin. Matkan aikana oli tilaisuus tutustua — vaikkakin vain bussin ikkunasta — Yhdistyneen Arabitasavallan maaseutuun ja Suezin kanavaan sekä käväistä Gizeh'in pyramidilla. Kairossa lehtimiehet saivat tavata myös maan päämiehen presidentti Gamal Abdul Nasserin, joka ennakolta jätettyjen kysymysten perusteella selosti maansa asioita ja Yhdistyneen Arabitasavallan asennetta eräisiin kansainvälisiin kysymyksiin.

KAIRON PARLAMENTTITALOSSA

tapahtunut presidentti Nasserin ja lehtimiesten tapaaminen oli eittämättä tämän matkan osuuden eräs kohokohta. Tiemaa ennen tilaisuuden alkua oli kansalliskokouksen istuntosali — pääasiassa paikallisten lehti-, radio- ja televisiomiesten ansiosta — melkoisessa käymistilassa. Joukon keskellä kierteli talon vahtimestari, joka tavallista suuremmalla käsiruiskulla suihkutti saliin hajuveden tuoksuja. Ovien avautuessa hälinä taukosi ja kaikki jähmettyivät paikoilleen. Saliin astui pitkä, suoraryhtinen, harmaaseen pukuun pukeutunut, melkein harmaahiuksinen, komea mies. Hän oli Yhdistyneen Arabitasavallan presidentti Gamal Nasser.

Siinä oli eversti, joka toisen maailmansodan jälkeen muodosti "vapaiden upseerien komitean" sekä osallistui merkittävällä tavalla Egyptissä vuonna 1952 toimeenpantuun vallankaappaukseen. Puolustusvoimien komentajana ollessaan hän sitten vuonna 1954 syrjäytti presidentti Nagibin. Vuonna 1956, kun Egypti kansallistutti Suezin kanavan ja maa joutui taisteluun israelilaisia, englantilaisia ja ranskalaisia vastaan, tuli Nsserin nimi tunnetuksi kaikkialla maailmassa.

MIELLYTTÄVÄ TAVATA

teitä täällä, totesi presidentti Nasser aluksi. Hän sanoi lehtimiesten olevan erittäin vastuunalaisella paikalla kansojenvälisen yhteisymmärryksen parantamisen hyväksi työskenneltäessä ja toivotti III maailmankokouksen työlle mitä parhainta menestystä.

Selostuksena, joka oli vastaus ennakolta tehtyihin kysymyksiin, presidentti aloitti maan taloudellisista ym. sisäisistä asioista. — Meille on nyt tärkeintä maan rikkauksien lisääminen ja niiden tehokas hyväksikäyttö. Tiedämme, että poliittista itsenäisyyttä ja riippumattomuutta ei voi saavuttaa ilman taloudellista itsenäisyyttä ja siksi panemme taloudellisille seikoille erittäin suuren painon. Nykyisin on jo kansallistettu (so. egyptisoitu eli otettu valtion haltuun — kirj. huom.) 85% teollisuudesta sekä kauppa ja liikenne lähes kokonaisuudessaan, myös ulkomaankauppa mukaan lukien. Pankit, jotka aikaisemmin olivat pääosaltaan ulkomaisen pääoman hallussa, on nyt kansallistettu ja samoin on laita myös ulkomaisten yhtiöiden. Maauudistusten seurauksena, jotka asettavat mm. 98 eekkerin rajan maanomistukselle, "maasta ei enää makseta", sanoi presidentti ja ilmoitti, että yhdentoista viime vuoden aikana maata on jaettu kaikkiaan noin miljoonalle aikaisemmin maata vailla olleelle fellahille. Laaditut taloussuunnitelmat on täytetty lähes 100-prosenttisesti, mikä on merkinnyt mm. sitä, että kansantulo nousee huomattavasti nopeammin kuin väestön määrä, totesi presidentti Nasser.

KANSAN ELINOLOISSA

hän sanoi viime vuosien aikana tapahtuneen monia parannuksia. Esim. kahden viime vuoden aikana on avatau uusia työpaikkoja yli 800,000 kansalaiselle sekä rakennettu 56,000 suurta asuinrakennusta. (Maassa on noin 26 milj. asukasta). Minimipalkaksi on vahvistettu nyt 25 piasteria päivässä sekä säädetty laki, jonka mukaan työntekijät saavat yhtiöiden voitoista 25% ja osakkeenomistajat (huomattavin niistä valtio) loput. Lääkintähuollon presidentti Nasser sanoi nyt olevan 22 kertaa tehokkaampaa kuin 11 vuotta sitten ja työntekijäin eläketurvan järjestämisessä ollaan hyvässä alussa. Verotusta on uudistettu niin, että alimmat tulot ovat vapaat tuloverosta ja tulojen kasvaessa vero progressiivisesti nousee. Parhaillaan valmistellaan 7-tuntiseen työpäivään siirtymistä, ilmoitti presidentti.

MAASSA VALLITSEVASTA DEMOKRATIASTA,

jota maan rajojen ulkopuolella on kutsuttu mm. presidentin demokratiaksi, Nasser sanoi: — Maassa nykyisin käytössä olevan demokratian ovat luoneet puolue ja kansalliskokous. Puolue — Arabien Sosialistinen Liitto — syntyi Arabien Kansallisen liiton rinnalle ja sen jäsenistö koostuu kaikista väestöpiireistä. Sillä on tuhansia järjestöjä ja useita omia kouluja eri puolilla maata. Kansalliskokouksen, joka lähiaikoina kokoontuu uudessa kokoonpanossa, jäsenistä on 50% työläisten ja talonpoikien edustajia ja sen käsissä on presidentin sanojen mukaan monia tärkeitä uudistuksia. Kansalliskokouksen apuna on toiminnassa myös ns. kansaneuvosto, joka valmistelee parlamentin käsiteltäväksi tulevia asioita. Presidentti jätti kuitenkin selostamatta, miten kansalliskokous ja kansanneuvosto valitaan. Maassa toimeenpantuja kommunistivainoja presidentti taas puolusteli sillä, että ne nuka ovat olleet tarpeen maan yhtenäisyyden ja käytössä olevan demokratian suojelemiseksi. Samasta syystä hän sanoi myös maassa ilmestyvien lehtien olevan Arabien Sosialistisen Liiton käsissä ja väitti nykyisin enää kolmen tai neljän kommunistisen lehtimiehen olevan vangittuna.

Presidentin selostus osoitti, että maassa nykyisin käytössä olevasta demokratiasta muualla annettu nimitys — presidentin demokratia — ei ole suurestikaan harhaanjohtava. Mutta onko se sitä vielä muutaman vuoden kuluttua, on jo toinen asia.

RAUHANOMAISESTA RINNAKKAISELOSTA

puhuessaan presidentti Nasser totesi lyhyesti, että "sen toinen vaihtoehto on erittäin huono" vaihtoehto".

Sitoutumattomuuden periaate ulkopolitiikassamme merkitsee sitä, että tuemme rauhanomaisen rinnakkaiselon toteuttamiseen tähtääviä pyrkimyksiä. Katsomme, että osittaista ydinkieltoa koskeva Moskovan sopimus oli paitsi merkittävä teko ihmiskunnan turvallisuuden hyväksi myös tärkeä askel kahden järjestelmän keskinäisissä suhteissa. Hän totesi sosialististen maiden näyttelevän erittäin tärkeätä osaa kansainvälisessä elämässä ja antoi tunnustuksen niiden rauhan turvaamiseen tähtääville ponnistuksille.

Sodan syttyminen keski-idässä on presidentti Nasserin mielestä odotettavissa ainoastaan imperialistien ja feodaalien toimesta. Esittäessään toiveikkaita ajatuksia arabien yhtenäisyyden lujittumisesta hän varoitti asettamasta tätä asiaa vastakkaiseksi Afrikan valtioiden yhtenäisyyden asiain kanssa. — A.W.

Partisaanien voitot ja madame Nhun puheet

Moskova. — Uutistoimisto APNn kirjeenvaihtaja kertoo, että viime kuukausien aikana ovat Etelä-Vietnamin sissit muodostamat sissijoukot ampuneet alas 157 lentokonetta ja tuhonneet 324 autoa, joista 63 oli panssariamfibioautoja, upottaneet tai vahingoittaneet 65 sota-alusta ja moottoriveneitä, suistaneet kiskoilta 14 junaa sekä ottaneet saaliikseen suuren määrän aseita. Niin ikään viime kuukausien aikana Etelä-Vietnamin isänmaalliset joukot ovat tuhonneet 3000 Ngo Dinh Diemin joukkojen muodostamaa ns. "strategista kylää" vapauttaen lähes puoli miljoonaa ihmistä.

Kaikki tämä on taustana niille lausunnoille, joita Etelä-Vietnamin diktatuurihallituksen kenties äänekkäin puhuja, kuuluisaksi tullut madame Ngo Dinh Nhu on jatkuvasti antanut eri puolilla maailmaa.

Viimeksi ovat amerikkalaiset lehdet julkaisseet todellisia sensaatioreportaaseja "Etelä-Vietnamin ensimmäisestä naisesta", joka on maan diktaattorin Ngo Dinh Diemin käly. Kuuluisalle madame Nhulle on amerikkalainen lehdistö antanut kuttulain nimiä alkaen "eksoottisesta nukesta" ja päätyen "hameessa kulkevaan omatekoiseen lohikäärmeeseen".

Sitä ennen madame Nhu oli vaeltanut pitkin Saigonin katuja kehottaen väestöä liittymään taistelujoukkoihin kapinallisia vastaan. Vesi korsiin [illegible] "Halukkaat voitiin laskea sormin", kertoi New York Times.

Tämä sai madame Nhun kääntymään amerikkalaisia liittolaisia vastaan. Hän nimitteli USAn armeijan upseereita, Etelä-Vietnamin väestön sissijoukkoja vastaan suunnattujen rankaisuretkikuntien johtajia seikkailijoiksi (mikä tietysti on aivan oikein!) ja syytti Yhdysvaltoja siitä, että se suhtautuu leväperäisesti liittolaisvelvollisuuksiinsa.

Nämä madame Nhun lausunnot tulivat julkisuuteen yhtä aikaa kun lehdet kertoivat amerikkalaisten sisäisistä eripuraisuuksista Saigonissa sekä diplomaattien, USAn sotaministeriön ja tiedustelupalvelun keskinäisistä riidoista. Madame Nhun lausunnot edistivät "hermostuneisuuden ja hysterian" ilmapiiriä Ngo Dinh Diemin ja amerikkalaisten kesken, kuten tunnustivat USAn lehdet.

Madame Nhun lausunnot hänen laajan ulkomaankierroksensa aikana ovat kärkevöittäneet tilannetta. Käytyään Belgradissa (parlamenttienvälisen liiton kokouksessa), Pariisissa, Länsi-Berliinissä ja Tel Avivissa madame on päätynyt New Yorkiin, jossa hän meni jopa niin pitkälle, että Walford Astoria-hotellissa pidetyssä lehdistökonferenssissa alkoi neuvoa presidentti Kennedyä.

Rouva Nhu julisti, että jos hän olisi USAn presidentti, hän ryhtyisi viivyttelemättä toimenpiteisiin taatakseen kommunistipartisaanien tuhoamisen. "Minä aiheutan tappion kommunisteille! Katsokaa vain miten me tulemme saavuttamaan voittoja!", julisti arvon rouva.

Mutta totuus näyttää olevan tässäkin tapauksessa, että mitä huonommin asiat ovat, sitä enemmän sanoja tarvitaan totuuden peittämiseen.

Kennedy puolusti ulkopolitiikkaansa

Orono, Maine. — Uusi toivonsäteitä häämöttää horisontissa mitä tulee idän ja lännen välisiin suhteisiin. Elämme kuitenkin edelleenkin sodan varjossa, sanoi presidentti Kennedy äskettäin.

Presidentti piti suuren ulkopoliittisen puheen Mainen yliopistossa ja selosti siinä Yhdysvaltain Neuvostoliiton-politiikkaa ydinasekoekieltosopimuksen valossa ja yrityksiä parantaa idän ja lännen välisiä suhteita.

Hän huomautti, että maailmaa tulee ohjata suuntaan, joka on kylmään sotaan nähden optimistisen ja pessimistisen kannan keskivaiheilla. — Käyttäkäämme hyväksemme kaikkia mahdollisia teitä rauhaan ja pitäkäämme samalla yllä sotavalmiuttamme hän lausui.

Kennedy aloitti Amerikan politiikan selostuksensa muistuttamalla Kuuban kriisistä vuosi sitten. Sen yhteydessä ja sen jälkeen sattuneita tapahtumia on osaksi kuvattu lännen suurimmaksi voitoksi ja osaksi suureksi tappioksi. Jotkut uskovat, että on mahdotonta päästä yhteisymmärrykseen Neuvostoliiton kanssa toisten taas arvellessa, että kylmä sota on voitettu, hän jatkoi.

— Tosiasia tämän kysymyksen suhteen on se, ettei kumpikaan kanta ole oikea, hän huomautti ja lisäsi, ettei muutos tunnelmassa merkitse muutosta tarkoituksissa ja että jatkuvasti on olemassa suuria jännityksen selkkauksen aiheita aina Berliinistä Kuubaan ja Kaakkois-Aasiaan asti.

Hän kuitenkin tähdensi, ettei ole olemassa mitään syytä miksi Yhdysvallat ei tekisi kaikkea mitä se voi turvallisesti tehdä, vaikkakin tie rauhaan on täynnä salakuoppia.

Hän vakuutti, ettei ole mitään ristiriitaista siinä, että allekirjoitetaan sopimus osittaisesta ydinakoekiellosta toisaalla ja tehdään maanalaisia kokeita toisaalla ja että toisaalta ollaan halukkaita myymään neuvostoliittolaisille ylijäämävehnää, mutta kieltäydytään myymästä strategisia tuotteita ja että tunnustellaan Neuvostoliiton kiinnostusta yhteiseen kuusuunnitelmaan ja kuitenkin suurin ponnistuksin pyritään hallitsemaan avaruutta sekä tutkitaan aseidenriisunnan mahdollisuuksia pitäen samaan aikaan asevarastoja.

Hän selitti edelleen, että "Yhdysvallat ei tule katumaan päätöksiä, joita tehtiin toimenpiteistä, joiden tarkoituksena on lieventää jännitystä, vaikka Neuvostoliitto tulevaisuudessa tekisikin epäystävällisen teon — on se sitten este moottoritiellä, veto YKssa, vakoilija keskuudessamme tai uusi mellakka jossakin."

— Ei ole mitään syytä valittaa sitä, että tämä kansakunta on tehnyt kaikkensa parantaakseen suhteita. Ilman tällaisia pyrkimyksiä emme voi säilyttää johtoa "vapaassa maailmassa" ja "vapaan maailman" meitä kohtaan tuntemaa arvonantoa, hän lisäsi.

Länsi-Saksa uhkaa räjäyttää EECn

Länsi-Saksa on esittänyt kuutosten (EEC) ministerineuvoston kokouksessa Brysselissä vaatimuksen, jonka mukaan maataloustuotteiden tuonnin salliminen kuutosmarkkinoihin kuulumattomista maista on hyväksyttävä ennen kuin kuutosmaiden yhteinen maatalouspolitiikka voidaan ottaa käytäntöön. Tämä on jyrkkästi ristiriidassa Ranskan presidentti de Gaullen viime heinäkuussa, esittämän vaatimuksen kanssa jonka mukaan kuutosmaiden maatalouspolitiikka on yhtenäistettävä ranskalaisten esittämällä tavalla viimeistään kuluvan vuoden loppuun mennessä. Ranska esitti viimeksi syyskuussa uhkavaatimuksen, jonka mukaan se toimii maataloustullien suhteen yksipuolisin toimenpitein elleivät muut (Länsi-Saksa) yhdy Ranskan esittämiin vaatimuksiin.

On yleisesti ollut tunnettua, että Ranskan ja Länsi-Saksan mielipide-eroavaisuudet kuutosten yhteisestä maatalouspolitiikasta ovat syventyneet pitkin vuotta. Nyt pannaan merkille, että samana päivänä kun liittokansleri Adenauer luopui virallisesti tehtävistään, Länsi-Saksa esitti jyrkin sanoin oman Ranskan käsityksille täysin päinvastaisen kannan Brysselissä kuutosten ministerineuvoston kokouksessa. Uusi liittokansleri Erhard on valmistellut Adenauerin ja de Gaullen maatalouspolitiikan-vastaisia otteita jo kauan, mutta hän uskalsi lyödä julkisesti korttinsa pöytään vasta kun hänellä oli varmuus Adenauerin kanslerivallan lopusta.

Presidentti de Gaullen maatalouspolitiikan tarkoituksena on sulkea Efta-maat ja nimenomaan USA pois kuutosmarkkinoilta korotettujen tullien ja tuontimaksujen avulla ja saattaa kuutosmaat omavaraisiksi maataloustuotteiden osalta. Tunnetun kananpoikasodan lisäksi oli odotettavissa kauppasota nimen omaan USAn kanssa monien muiden maataloustuotteiden, kuten riisin naudanlihan maitotaloustuotteiden, margriinin, kasviöljyn ym. osalta. Näiden tuotteiden tuonti kolmansista maista mm. Länsi Saksaan on supistunut viime vuodesta 50 prosentilla ja Ranskan suunnitelmien mukaan se loppuisi kokonaan ensi vuoden alusta lukien.

PÄIVÄN PAKINA

Kiperä tutkimusmatka

Suoraan sanoen meistä tuntuu, että Etelä-Vietnamiin lähetetty ja sinne viime viikolla päässyt YK:n tutkijavaltuuskunta on tutkimassa jotakin sellaista, mikä ei tutkimisesta miksikään muutu.

Se on verrattavissa osapuilleen siihen, jos täältä Canadasta lähetettäisiin tutkimusretkikunta pohjoisnavalle ottamaan selvää, onko siellä jäätä!

Me kaikin tiedämme tutkimattakin, että pohjoisnavalla on leveästi ja paksusti jäätä.

Samoin tietää koko sivistynyt maailma tutkimattakin, että diktaattori Ngo Dinh Diem on syyllistynyt veriruskeisiin synteihin, ei vain budhalaispappeja, vaan koko Etelä-Vietnamin väestöä vastaan.

Tosiasia on, että vaikka Diemin dynastian eläimelliset sorto- ja kiristystoimenpiteet budhalaispappeja vastaan on saanut vihdoinkin koko sivistyneen maailman protestoimaan sitä vastaan, niin satojen budhalaispappien sekä tuhansien opiskelijain pidättäminen, rauhallisten mielenosoitusten hajoittaminen ja poliisijoukkojen raakamaiset hyökkäykset mielenosoittajia vastaan heijastavat loppukädessä vain sitä tosiasiaa, että Yhdysvaltain pistinten nojassa hallituspukilla oleva Diemin dynastia on saanut osakseen kaikkien etelävietnamilaisten tuomion ja halveksumisen.

Kaikista näistä tunnetuista tosiasioista huolimatta olisi kuitenkin ja kaiketi väärin vetää sellainen johtopäätös, että seitsemän vallan edustajista muodostetun tutkijavaltuuskunnan lähettäminen Saigoniin olisi kokonaan merkityksetön teko. Mikäli tämä tutkijavaltuuskunta pääsee siellä tosiasioihin syventymään, sikäli se auttaa osaltaan maailman yleisen mielipiteen edelleen kehittymistä siihen suuntaan, että Etelä-Vietnamin väestö jätettäisiin lopultakin itse päättämään omista asioistaan.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö afghanistanilaisen Abdul Rahman Pazhawk'in puheenjohdolla toimiva tutkijavaltuuskunta pyri objektiivisesti ja puolueettomasti saamaan selville, missä määrin ja missä tarkoituksessa esim. budhalaisia pappeja on ruvettu vainoamaan ja sortamaan Etelä-Vietnamissa.

Toisaalta on kuitenkin saatu etukäteen tietoja, että Diemin dynastia tulee tekemään kaikkensa tällaisen puolueettoman tutkimuksen suorittamisen estämiseksi. Saigonista on annettu ymmärtää, että Diemin dynastia pitää tätä valtuuskuntaa vain "tietojen hakijana", ja että tarkoitus on antaa sille vain sellaisia "tietoja", mitkä auttavat diktaattori Diemiä ja hänen taustamiehiään.

Saigonista on tiedoitettu ettei Diemin dynastian tarkoituksena ole antaa Pazhwakin tutkijavaltuuskunnan puhutella vangittuja budhalaispappeja eikä edes vierailla muualla kuin Diemin etukäteen määrittelemillä paikoilla.

Tästä sellaisenaan näkyy, että YK:n tutkijavaltuuskunnan tehtävä ei ole suinkaan helppo.

Melko varmaa on myös, että se ei tule saamaan oikein suurta apua yhdysvaltalaisilta "neuvonantajilta", jotka vievät niin suurta osaa Etelä-Vietnamissa.

Washington on antanut ymmärtää, että sitä kiinnostaa nyt pääasiassa kysymys siitä, voidaanko diktaattori Ngo Dinh Diemin olematon maine pelastaa niin, että häntä voitaisiin edelleen pitää käyttökelpoisena aasina sodankäynnissä Etelä-Vietnamin patrioottisia kansanjoukkoja vastaan.

Yhdysvaltain hallitus on epäilemättä tullut siihen lopputulokseen, että tätä likaista sotaa on käytävä edelleen Diemin dynastian vallan ylläpitämiseksi kunhan jotenkin päästäisiin eroon poliittisten turvallisuusjoukkojen — sikäläisten SS- eli lahtarikaartien — päämiehestä, diktaattorin yhdestä veljestä ja hänen kauniista mutta tiikerimäisestä aviosiippanastaan. Viimeksimainittu, Mme Ngo Dinh Nhu, olisi ehkä riittävä uhri Washingtonille, jos Diem suostuisi heittämään kälynsä sikojen ruoaksi.

Tähän viittaa se kun Washington on päättänyt kaikista "protesteistaan" huolimatta jatkaa edelleen Ngo Dinh Diemin "avustamista" taloudellisesti ja sotilaallisesti. Ainoastaan Etelä-Vietnamin erikoisjoukoille — sille aseistetulle ohranalle eli lahtarikaartille — annettavaa avustusta on uhattu "vähentää", jos nämä erikoisjoukot eivät lähde rintamalle sissejä vastaan tappelemaan sen sijaan että ovat Diemin dynastian harvainvallan erikoissuojelijoina Saigonissa.

Muistaa kuitenkin tulee, että nämä erikoisjoukot, joita kaikki vietnamilaiset todellakin vihaavat ja pelkäävätkin, saavat vuosittain Yhdysvalloista avustukseksi "vain" $3,000,000. Sen lopettaminen on pikkusumma silloin kun muistetaan että Yhdysvallat kuluttaa joka päivä $1,500,000 Diemin dynastian sota- ja muiden ylläpitokustannusten maksamiseen.

Washington on kyllä myöntänyt, että kehnoon tarkoitukseen nämä amerikkalaisten veronmaksajain rahat menevät, mutta muutakaan keinoa ei kuulema ole likaisen sodan jatkamiseksi Etelä-Vietnamissa kuin se, että tuetaan sotilaallisesti ja taloudellisesti Diemin dynastiaa!

Ja kun muistamme, että Etelä-Vietnamissa on yli 16,000 yhdysvaltalaista sotilasneuvonantajaa ja sen, että siellä olevat yhdysvaltalaiset korkeat viskaalit ovat edelläkerrotusta syystä Diemin dynastian puolustamisen kannalla, niin helppo ei ole totisesti YK:n tutkijavaltuuskunnan tehtäväänsä siellä toteuttaa.

Meidän myötätuntomme on siis tämän kiven ja kovan rakoon joutuneen tutkijavaltuuskunnan puolella, vaikka katsommekin, että Etelä-Vietnamin tilanne ei enää mitään tutkimusta olisi kaivannut.

— Känsäkoura.

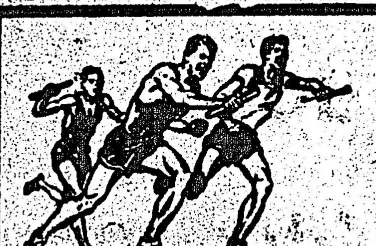

Urheilua

TUL saa lopulta omista tuomareitaa SM-paineihin

Helsinki. — Painiurheilulle haitallisen pitkän sisuttelun jälkeen on Suomen Painiliitto vihdoinkin suostunut siihen, että TUL saa Suomen mestaruuskilpailuihin, jotka pidetään Oulussa, Vuoksenniskalla ja Isossakyrössä, omia miehiään palkintotuomaristoon.

Suomen Painiliiton oli taivuttava yleisen mielipiteen painostuksen edessä ja niin sai TUL keskiviikkona tiedoituksen, että TUL saa nimetä kullekin paikkakunnalle kolme tuomariaan.

TUL:n painijaoston työvaliokunta käsitteli heti SPL:n ilmoitusta ja totesi, ettei SPL:n tarjous tyydytä vielä TUL:ää, sillä kummankin liiton pitäisi saada nimittää yhtä monta tuomaria. TUL:n työvaliokunta katsoo kuitenkin Suomen painin edun vaativan yhteistoiminnan rakentamista pienistäkin palasista ja katsoi aiheelliseksi hyväksyä tämän painiliiton tarjouksen.

SM-paineihin tuli 180 ilmoittautunutta

Helsinki. — Kreikkalais-roomalaisen painin SM-kilpailuihin ilmoittautui torstai-iltaan mennessä, jolloin virallinen ilmoitusaika päättyi 180 miestä. Nämä jakautuivat yllättäen tasan kaikkien kolmen kilpailupaikan kesken. Mestaruuden puolustajista vain Kyösti Lehtonen jää pois.

Imatralla ovat sarjat 57, 87 kg ja raskassarja. Osanottajia 60 ja kaikki entiset mestarit mukana.

Isonkyrön Pohjankyrön talossa painitaan 63 ja 78 kg. Osanottajia 60 ja entiset mestarit mukana.

Oulussa suoritettaviin SM-painien kolmeen sarjaan 52, 70 ja alle 97 kg, tulee osanottajia myös 60.

Nailonseiväs Tokiossa jenkkien salainen ase

Helsinki. — Lasikuitu on pian ohieletty vaihe seiväshypyssä, sanoo maailmanennätysmies John Pennel eräälle saksalaislehdelle antamassaan haastattelussa. Pennel kertoo, että hänen kaimansa John Uelses harjoittelee jo nailonseipäällä, joka tulee aiheuttamaan vallankumouksen hyppytekniikassa.

Pennel on sitä mieltä, että nailonseipäällä on paljon etuja lasikuituun nähden. Se on kimmoisampi ja taipuvampi, mutta siitä huolimatta kuitenkin myös kestävämpi, koska se ei ole koottu useammista kerroksista kuten lasikuitu. Tästä aiheutuu myös nailonin suuri etu: se ei mene poikki eikä kilpailijoiden tarvitse pelätä siitä aiheutuvia vaurioita. Ja kun kilpailija voi luottaa paremmin välineeseensä, hän antautuu rokeammin kilpailuun. — S.

Kallista lystiä

Ottawa. — Ydinaseiden varastoiminen, käsittely ja vartioiminen tulee maksamaan Canadalle vuosittain $8,800,000. Näin vastasi puolustusministeriö sille tehtyyn kysymykseen asiasta.

Kolme kuollutta jo 1. vaiheessa

Buenos Aires. — Kolme kilpa-autoilijaa sai keskiviikkona surmansa ajaessaan mudassa ja sateessa vuoristoisilla teillä noin 4,600 km:ä pitkän Argentiinan kansainvälisen autokilpailun ensimmäisessä vaiheessa.

Surmansa saaneet olivat Ricardo Grieber ja hänen kanssa-ajajansa Ricardo Oriana, joiden auto liukastu liejussa ja putosi jyrkänteeltä alas. Ricardo Calcon auto paiskautui katolleen ja hän sai myös surmansa.

Kilpailun ensimmäinen vaihe suoritettiin Cordoban maakunnan vuoristoalueella.

Nolalun o-kaupan puolivuosikokous marrask. 16 pnä

Nolalu. — Nolalun osuusliikkeen puolivuosikokous pidettiin CSJ:n haalilla lokakuun 16 pnä. Kokous avattiin Farmers Mercentile Associationin tilaisuutena.

Liikkeenhoitaja W. Alanen tiedoitti, että International Co-op. liike, Port Arthurista on ostanut liikkeen varat ja omaksunut Farmers' Mercantileliikkeen vastuunalaisuuden kaikista sitoumuksista, ja että sopimus on nyt jo viimeistelty.

Siitä lähtien kokousta pidettiin International Co-op. Nolalun liikkeen tilaisuutena. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin W. Alanen; pöytäkirjuriksi ja lehtiraportteriksi mrs. L. Mäki.

L. Parnega esitti kokoukselle raportin. Hän kertoi, että International osuusliikkeen myynnit ovat lisääntyneet liikkeen kaikissa kaupoissa. Hän alleviivasi voimakkaasti sitä tosiasiaa, että juuri myyntien lisääntymiseen olisi meidän pyrittävä.

Vuoden 1964 johtokunnan jäsenehdokkaiksi nimitettiin A. Zweep, Ted Mäki ja Allan Ilkka.

Kokouksessa herätettiin kysymys, että miksi ei enää myönnetä 2 % alennusta käteiskauppa ostoksista.

W. Alanen selitti asiaa sanoen sen olevan vastoin Federated Co-opn periaatteita siksi, kun sellaisen menettelyn vallitessa eivät hinnat olisi samat kaikille. Siksi ei voida antaa alennusta joillekin henkilöille ostojen yhteydessä.

Sen sijaan peritään 6 % vuosikorko kaikista saatavista, joita ei makseta 30 päivän kuluessa. — L. Mäki.

"Ovet auki . . ."

"Järjestömme ovet on pidettävä selkoselällään nuorisolle." Yhdymme siihen ja lisäämme:

Nuorin voimin kiinni käykää,
Oman kodin tanhuville,
Tuokaa uudet taimet vainiolle,
jois' on uudenajan orastus,
Mailmanrauhan saavutus . . .

Laaja työ on veljeyden,
tasaarvoisuuden takamailla.
Kannot, kivet poistettava.
rikkaruohot karsittava.

Katkelma Toronton osaston toimintakauden avajaisrunosta . . .

— Len.

UUSIA JÄNNITTÄVIÄ ROMAANEJA SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME!

PHILIPPE DE VOMECOURT:
UNOHDETUT URHOOLLISET
321 sivua — Hinta sid. $4.25
Jännittävä ja vauhdikas kuvaus Ranskan vastarintaliikkeen toiminnasta toisen maailmansodan aikana.

DIANNE DOUBTFIRE:
VIATTOMUUS VAARASSA
210 sivua — Hinta sid. $2.75
Englantilainen kirjailija Dianne Doubtfire on luonut tästä vakavasta aiheesta jännittävän ja psykologisesti uskottavan romaanin.

ALISTAIR MacLEAN:
MILJONÄÄRIEN LAIVA
306 sivua — Hinta sid. $3.75
Brittiläinen kauppalaiva "Campari" on maailman yllätys alus. Se on miljardöörien maanpäällinen taivas. "Miljonäärien laiva" on ensiluokkainen jännitysromaani, jota ei malta laskea käsistään ennen loppua.

UUSIA SUOMALAISIA SATUJA LAPSILLE
SUOMALAINEN SATUKIRJA 1
159 sivua — Hinta sid. $3.00
Keväällä 1962 ratkaistun suuren satukilpailun rikkaasta sadosta on tähän kirjaan otettu 16 satua. Kirjan on verraton taiteenkuvittaja Maija Karma somistanut viehättävin, mielikuvitusrikkain kuvin.

TILATKAA OSOITTEELLA:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ontario

Vancouverissa ilmeteltiin, miksi avaraa Clinton haalia karletaan?

Vancouver, B. C. — Kuulumiset tällä kertaa täältä Vancouverista koskevat ensiksi tiedoitusta, että saamme vieraaksemme CSJ:n edustajan Helen Tarvaisen, joka tuo terveiset maailman naisten suuresta kokouksesta Moskovasta. Tietenkin siihen sisältyy paljon muutakin. Ensimmäinen tilaisuus tulee olemaan Sampo-haalissa Websters Cornersissa lauantaina marraskuun 23 päivän iltana. Kehoitammekin paikallista naisten Rauhan Klubia huolehtimaan tilaisuuden järjestelystä ja vieraamme vastaanotosta.

Sunnuntaina marrask. 24 päivänä on toinen tilaisuus Vancouverin Clintonhaalissa, alkaen kello 4 ip. Maanantaina marrask. 25 p. hän lähtee Sointulaan ja paluumatkalla on tilaisuus Ladysmith'ssa. Pitäkääpä toverit huoli kaikesta lähemmin. Siksi ilmoitammekin tämän näin aikaisin. Me olemme aina silloin tällöin saaneet vieraita joiden käynti on vaikuttanut virkistävästi. Muistamme toveri Suksen ja Wästilän tapaamiset. Tuntui aivan kuin olisi saapunut läheisiä omaisia luoksemme. Uskomme Helenin saapumisen tekevän saman vaikutuksen. Emme liioin ole unohtanut toveri Bohmin matkaa. Hän edusti nuorempaa polvea eikä ollut mikään pitempiaikainen tuttavuus kuten Edwin ja Mikko olivat. Tervetuloa Helen tänne lännelle. Toivomme vain, ettei olisi sumua eikä sitä hernerokkasadetta silloin. Tahtoisimme siis esitellä tämän B. C:n kauneimmillaan, jos siihen on tilaisuus tähän vuoden aikaan. Siis näkemiin!

Niistä kalastajain tansseista vielä viimeinen hoksautus. Ne ovat Clinton-haalissamme marrask. 8 p:nä kello 9—1. R. Pajalan yhtyeen soitto pitää huolen tanssin tahdista. Lohivoileipätarjoilu takaa, että jaksaa hypellä. Tervetuloa!

Osastomme lokakuun kokouksessa käsiteltiin niitä Suomivierailuja koskevia asioita. Kovasti ihmeteltiin, että niitä ei koskaan eksy meidän Clinton haaliimme, vaikka se on tietysti parhain CSJ:n haaleista? Sen näyttämö on kookas ja tilaa on rutosti. Toivomukseksi jäikin, että vastaisuudessa huomioitaisiin tämä meidänkin olemassaolomme haaleinemme. Varmasti annamme kaiken apumme kulttuurivierailijoille isiemme maasta. Kuulemiin.—M. S.

Port Arthurin kuulumisia

Port Arthur. — Täällä Finnish-haalille on järjestetty CSJ:n kaikkien elimien yhteinen seurapeli-ilta torstaina, lokakuun 31 p., alkaen kello 7.30 illalla. Tätä iltaa varten on koottu hyviä voittoja ja toivotaan niitä lisääntyvän, jotta jää vielä seuraavaankin viikkoon.

Tällä kertaa puhtaat tulot luovutetaan Kuuban kansaa kohdanneen kauhean hävityksen uhrien avustamiseksi. Hirmumyrsky Flora ei valinnut uhrejaan; uutistietojen mukaan se aiheutti kuoleman yli 1400 ihmiselle ja tuhosi asumuksia, tuotantolaitoksia, viljelyksiä, karjaa ja ruoka- y.m. tarpeita.

Rientäkäämme apuun joukolla. Tervetuloa!

* * *

CSJ:n Port Arthurin osaston lahjavoittotansseissa viime lauantaina, lokakuun 26 pnä jakaantuivat palkinnot seuraavasti: Ensimmäinen numerolle 1650; toinen 1350; kolmas 2345; neljäs 113; viides 1844; kuudes 1022 ja seitsemäs 474.

Osaston puolesta lausutaan kiitokset palkintoja lahjoittaneille liikkeille International Co-Op Stores Ltd., Smereka Jewellery, Saasto's Men's Wear, Nesby's Bargain Store, Vapaus Book Store, Laskin's, Lauri's Men's Wear, Marianna Ladies & Childrens' Wear ja Matson's Hardware. Samalla lausumme kiitokset kaikille osallistujille.

* * *

Viime perjantaina kääntyi ulapalle 10 rahtilaivaa, jotka oli valmiiksi lastattu. Torstai-iltana pitämässään kokouksessa SIU:n jäsenet union haalilla Fort Williamissa äänestivät työhön menosta ja perjantai-aamulla kiirehti työpaikoilleen laivoihin noin 600 laikkolaista.

Port Arthurin poliisit olivat 10:n miehen voimalla kello 6 jälkeen perjantai-aamuna paikalla lakon jatkumisen varalta. Kun rahtilaivaa D. C. Everest saatettiin lähtökuntoon, selitti poliisipäällikkö Allan luulleensa sen tapahtuvan rikkurivoimalla ja pelkäsi yhteenottoa. Kumminkin selvisi, ettei kaupungin eikä maakunnan poliiseille oltu tiedoitettu edellisenä iltana pidetyn kokouksen päätöksestä.

Järvienpään satama-alueella oli 25 rahtilaivaa ja 7 oli ulompana odottamassa satamaan tuloa. Kaikkien ilmoitetaan tulevan lastatuiksi ennen kuun loppua.

* * *

CSJ:n Port Arthurin osaston varsinainen kokous pidetään tiistaina, marraskuun 5 päivän iltana. Kun vain asian lisäksi tulee esitettäväksi raportit Järjestön länsi-Ontarion aluekonferenssista ja laajennetun tp. komitean kokouksesta, sekä Vapauden liikkeen vuosikokouksesta. Johtokunta kokoontuu tavanmukaisesti yleisen kokouksen edellä kello 7 illalla.

Port Arthur Shipbuilding yhtiön johtaja G. McDougall viime viikon lopulla lisäsi suunnitelmien selityksenä, että työläisten vähennyksiä sattuu, ellei ryhdytä suorittamaan Canada Steamship linjan yläjärvien rahtilaivan Hochelagan muuttamista itse lastinsa purkavaksi. Tämän työn suorittamisen palkkojen osuus arvioidaan noin $650.000.00, ja turvaa laivatelakalla lähes vuoden työn kolmellesadalle miehelle.

* * *

Red Dockissa olevan paperitehtaan laajentamisen arvio $11,250,000.00 tulee töitä varaamaan yli kahden vuoden ajaksi, selittivät lähemmin Domtar Newsprint Ltd. yhtiön virkailijat.

Edelleen korostettiin, että se tulee lisäämään metsätöitä yhtiön paperitehtaille paperipuiden hankinnassa Beardmoren ympäristön alueella.

* * *

Fort Williamin kaupungin veden juotavaksi kelpaavaisuutta on tutkittu vain osalle kaupunkia sen jälkeen kun suoritettiin tiedoitus kaupunkiveden. Myrkytys on ollut vähäistä, vain selvitetty laisissa sopukoissa, joista ei ole juoksua ulospäin. Siksi varoitetaan että niillä alueilla tulisi vesi kiehuttaa ennen kuin se sopii juomavedeksi. — ATH.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Lauantaina, marraskuun 23 pnä kello 8 illalla on St. Catharinesissa konsertti, jossa esiintyy torontolainen Finlandia kuoro, soittoyhtye, sextetti ja kuplettimestari Martti Vuori. Lopuksi on vielä tanssia. Konserttivieraita odotetaan aina Buffalosta saakka.

Wellesleyn sairaalassa on Aili Roininen, Mary Ylitalo, Bruno Kontunen, Väinö Kauhanen ja Antti Hietala. Western sairaalassa on Aino Lahti ja Walter Vähämaa. He voivat ottaa vastaan vieraita.

Helen Tarvaisen puhetilaisuus on Don haalilla sunnuntaina marrask. 10 pnä kello 4 ip. Erittäin kiintoisaa kuultavaa Euroopan matkalta. Tilaisuudessa on myös kahvitarjoilu. Kaikki tervetulleita.

Kiitos, Sudburyn näyttelijät ja tervetuloa toistenkin nauratettamaan. — N.

Lepokodin tiedonanto

Vancouverin suomalaisen lepokodin jäsenluku on kasvanut yhdeksällä uudella jäsenellä. Lausumme heidät tervetulleiksi.

Ensimmäinen johtokunnan kokous omassa huoneustossa pidettiin syysk. 19 pnä.

Marrask. 23 pnä kello 12 päivällä Suomi-haalilla 3750 East Hastings St. leivos- ja uusien tavaroiden myyjäiset. Naisten Voima toivoo saavansa lahjoituksia, joita voi ilmoittaa L. Maunus AL-3-9225 tai V. Ranta AL-5-9892.

Lokakuun kuudennen päivän kahviaiset onnistuivat erinomaisesti ja puhdas tulo oli $368.70. Kiitos lahjoittajille ja kannattajille. Lahjoittivat: U. Lahde, Ladysmith, villapaita; Olga Klemola, Ladysmith, säilykepurkki; J. Liimatta, Victoria, villapusero; T. Tiili, Vancouver, pyyheliinoja; F. Nikula, Vancouver, lahjoitus; M. Ranta, Vancouver, pullo; H. Suo, Vancouver, tyynynpäälliset; O. Poulton, Vancouver, pyyhkeitä; P. Mikkola, New Westminster, astialiinoja; O. Johansson, Vancouver, kuppari.

Lahjoituksia tekivät seuraavat: W. Maikkola, Thompson, L. Maunus, M. Kekalainen, A. Berg, T. Viitala, O. Arffman, J. Vanhatalo ja V. Ranta.

Rahalahjoituksiakin olemme saaneet runsaasti, joka onkin tervetullista. Lauri Keron muistolle $30.00; C. Pitkäsen muistolle $3.00; Ericksonin lista $6.00; Solsquasta $12.00 H. Kronholm sai työpaikoistaan P. S. Bonneylta $10.00 ja David E. Lanelta $20.00 lisäksi H. Rasilaisen lahjoittama palkka kiuas $40.00.

Lepokodin asukkaat keräsivät keskuudestaan $150.00 TV-antennia varten. Kustav Hermanson lahjoitti arvottavaksi kaksi taulua; Sulo Rehnberg hyvän kaasuhellan, josta saatiin 40.00; Olga Mäki Sohvan ja tuolin sekä Pentti Sepponen tuolin. Sydämellinen kiitos lahjoittajille.

Metsästäjät ja kalastajat, jos teillä on ylimääräistä riistaa, tai farmarit, jos teillä on perunoita tai vihanneksia yli oman tarpeen niin otakaa yhteys lepokodin johtajaan puh. 325-3115.

Tilintarkastajat ovat tarkastaneet yhdistyksen tilit ja havainneet ne oikein tehdyksi. — H. Varila, mainospäällikkö.

Perheen nuoremmille

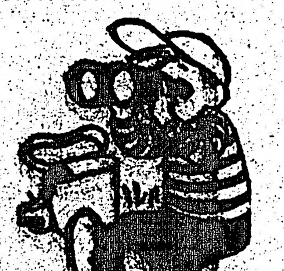

IRJA-TÄTI

ANIMALS MIGRATE TOO

Many people believe that birds are Mother Nature's only travellers, but there are other "migrants" in the animal world.

All this summer the carribou of the Canadian Northwest have been feeding along the shores of the Arctic Ocean. Now, as winter approaches, they begin their long walk south, in search of winter food.

They will travel in a big circle — east, south, west and North again. Next March, just when the mosquitoes start to swarm in the southern tundra, the herds will be back in their summer home — in time for the birth of their babies!

Bison, too, move south for the winter. A long time ago the herds were in great size, and the southern trek often reached as far as 400 miles. Then back they went to northern pastures.

Have you been to Bermuda this year? Red bats go there every year, and are often seen, winging their way across the open ocean.

Seals go south for the winter too. It is a 3,000-mile trip from the Bering Sea to southern California, and move north to the Arctic after their babies are born. Like the bats, the humpback whales of the Atlantic move to Bermuda. Then back they go to Greenland.

And the eels? Well, moving is part of their life cycle. When breeding time comes, they move out of our eastern rivers and swim to the sea around Bermuda. There, the eggs are laid and the adults die.

The young, however, find their way back to fresh water rivers and begin the cycle all over again.

THE CHILDREN'S CORNER

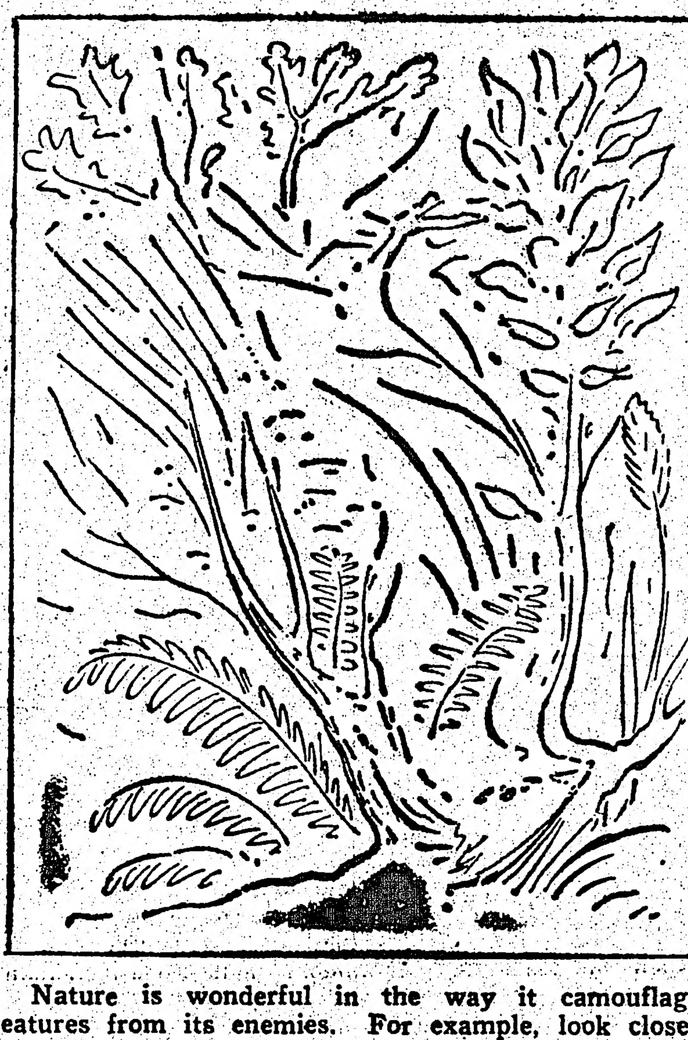

Nature is wonderful in the way it camouflages creatures from its enemies. For example, look closely and see if you can find a bird in this forest.

HINT: Turn the picture upside down.

Irja-tädin postilaatikko

Dear boys and girls

Tänään ei Irja-tädillä ole tarjottavana yhtään kirjettä perheen nuoremmille, vaikka kyllä Sandy lupasi täksi päiväksi kirjeen. Myöskin Torontosta piti tulla kirje, mutta eivät ne ehdi enää tähän numeroon. Varmastikin ovat ensi viikolla.

Tänään on meillä hyvin mieluinen yllätys joka osoittaa kuinka mielellään "Perheen nuoremmille"-osaston ystävät lukisivat lasten kirjoituksia. Eräs kiltti täti, joka käyttää vain "Aura-muorin" nimeä, on lähettänyt "Perheen nuoremmille"-osastolle koko dollarin lahjoituksen, että Irja-täti voisi muistaa teitä joulu- ja syntymäpäiväkorteilla.

Lausumme kauniit kiitokset "Aura-muorille" perheen nuorempien puolesta. So keep the letters coming boys and girls.

Kuulemiin, — Irja-täti.

WRONG SAUCE

Jenny: "I'll have a hamburger."
Waitress: "With pleasure, my dear."
Jenny: "No, with ketchup."

WHEN RIDING

1. Ride on the right hand side of the road, close to the curb.
2. Ride in single file, and never carry a passenger on your bike.
3. Never hitch to a moving vehicle.
4. Keep your bike in good condition. Check brakes, steering, bell, lights.
5. Ride at a safe speed. Don't stunt or race in traffic.

CAN YOU SPELL

Now and then, in writing mis-
spelling gets by:
Can you find mistakes below?
It's lot of fun to try.
Observe what's written in these
lines and see
If rongly spelled words are a habit
with me.
If you find that I'm guilty, correct
me at wunce;
I'd hate to be labeled the world's
worste dunce.
You won't have to read this verse
manny times
To find there are five mispelled
words in the rhymes.

LI'L PEDRO — By de la Torre

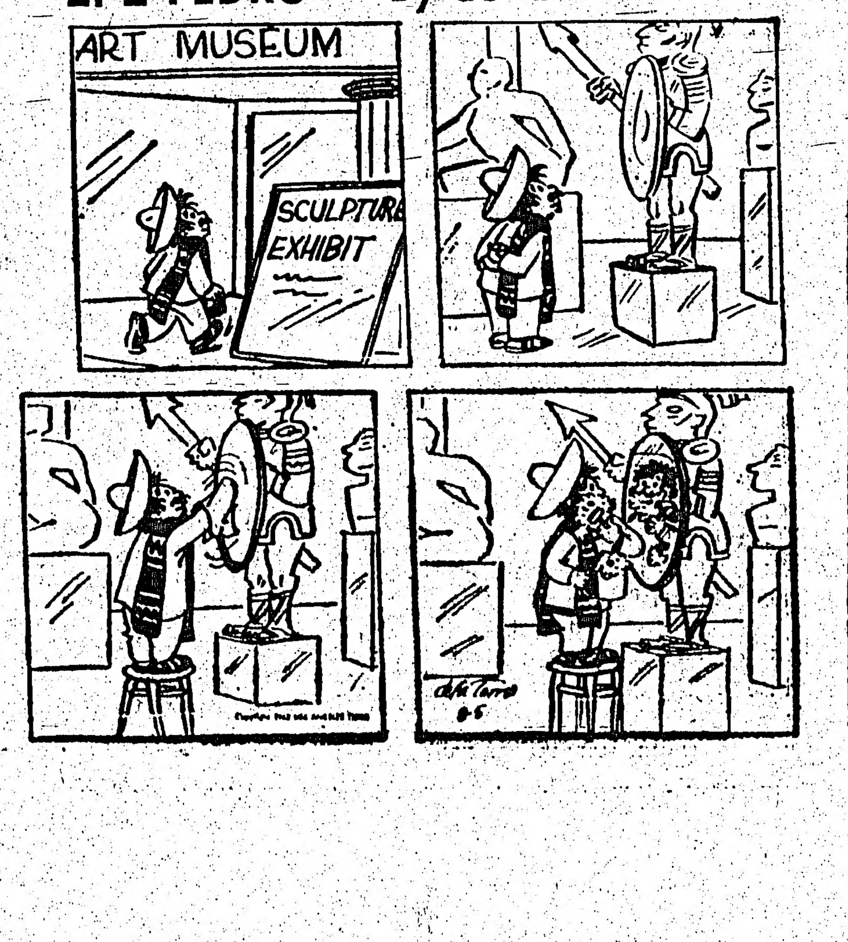

VAPAUS ON SAANUT 46 UUTTA TILAUSTA

Vapaus sai viikon vaihteessa jälleen 6 uutta tilausta, joista 4 koko vuoden ja 2 puolen vuoden tilauksia. Suurkiitos tilausten hankkijat ja tervetuloa uudet lukijat.

Tämä tarkoittaa, että lehtemme on saanut lokakuun 15 päivän jälkeen kaikkiaan 46 uutta tilausta, alimman tavoitteen ollessa 100. Hyvältä siis näyttää tähän mennessä mutta lopussa vasta kiitos seisoo.

Neljä palkkakuntaa, Mattawa, Hinton, Toronto ja South Porcupine, nousi nyt osuutensa täyttäneiden palkkakuntien kunnialistalle. Onneksi olkoon ja paljon "rapioita" tulkoon!

Uusia tilauksia saapui nyt seuraavasti:

Tilaaja, Mattawa, 1 uusi tilaus.

Lempi Viitala, Sointula, 1 uusi tilaus.

Tilaaja, Hinton, Alta, 1 uusi tilaus ja osuus täyttyi.

Juho Nissinen 1 ja Henry Rönty 1, yhteensä Torontosta 2 uutta tilausta ja osuus (6) tuli täyteen.

Emil Hankila, South Porcupine, 1 uusi tilaus ja osuus (3) tuli täyteen.

Vieläkin kiitos tilausten ja erikoisesti uusien tilausten hankkijoille. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan tilausten hankintakampanjan edelleen kehittymistä.

Häkkerup varoittaa verilöylyvaarasta

Kööpenhamina. — Tanskan ulkoministeri Per Mäkkerup odottaa "suurta verilöylyä" Etelä-Afrikassa rotuerotetlupolitiikan vuoksi, ellei pian ryhdytä toimintaan. Ulkoministeri käytti tätä ilmaisua hallituksen äänenkannattajalle Aktuelt-lehdelle myöntämässään haastattelussa, joka koski Pohjoismaiden YK:ssa tekemää aloitetta.

— Katastrofi tulee leviämään luultavasti suureen osaan Afrikkaa, ja jos näin pitkälle mennään, on mahdotonta välttää kansainvälisiä seurauksia, sanoi ulkoministeri.

— New Yorkissa on USA:n YK:n suurlähettiläs Stevenson osoittautunut hyvin myötämieliseksi ja on halukas ottamaan oleellisen osan Pohjoismaiden suunnitelmasta päätöslauselmaehdotukseen. NATO-maat ovat osoittaneet positiivista kiinnostusta eikä Pohjoismaiden ehdotusta ole millään tavalla torjuttu. Näkökannastamme keskustellaan ja se voittaa alaa, jatkoi ulkoministeri Häkkerup.

Neloset

New York. — Queens-sairaalassa syntyi keskiviikkona neloset, kolme tyttöä ja yksi poika. Sairaalaviranomaiset sanovat, että 27-vuotias mrs Rhoda Brecker ja lapset ovat tyydyttävässä kunnossa.

Puolan-NLn öljyjohto liitetty yhteen

Varsova. — Puolan ja Neuvostoliiton öljyjohdot liitettiin lauantaina toisiinsa rajajuhlassa, joka merkitsi "Ystävyyden johdon" lopullista valmistumista Neuvostoliitosta Itä-Saksaan.

Tähän johtoon aloitetaan öljyn pumppaaminen marraskuun 7. pnä Neuvostoliiton vallankumouksellisena vuosipäivänä.

Kuibyshevin altaasta Neuvostoliitosta toimitettava öljy saapuu puolalaiseen tehtaaseen Plockissa marraskuun puolivälissä ja Achwedtiin Itä-Saksassa joulukuun puolivälissä.

Öljyjohto kuuluu osana Comeconin puitteissa tapahtuvaan Itä-Euroopan valtioiden väliseen taloudelliseen yhteistoimintaan.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- ja UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

Vapauden joulunumeroihin

jotka ilmestyvät:

Lännen numero jouluk. 14

Itä-Canadan jouluk. 17 pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00 ja $3.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

HYVÄÄ JOULUA JA ONNEA UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $3.00

HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

Hinta $2.00

Vapaus Publishing Company Limited

Box 69 Sudbury, Ont.

Hyvä kirja on paras seuratoveri pitkinä syys- ja talvi-iltoina

Tällä palstalla esittelemme kirjallisuuden ystäville eri romaaneja, joita on saatavana kirjakaupastamme

TUOMION LAAKSO 1 JA 11 OSA

Kirj. Marcia Davenport **Yhteensä 805 sivua** **Hinta sid. $5.00**

Romaani kertoo Scottin perheen kolmen sukupolven tarinan, perheen, joka omisti erään Pittsburgin terästehtaista. Kirjassa elää värikkäänä ja kiihkeänä nouseva amerikkalainen teollisuuskaupunki, ja sen rakentajasuvun vaiheisiin liittyy rikas kokoelma kiehtovia henkilöhahmoja eri yhteiskuntaluokista. Ensimmäiseen osaan sisältyy aika 1870-luvun lopulta vuosisadan vaihteen tienoille ja romaanin toisen osan toiminta päättyy vuoteen 1941.

SUZIE WONG

Kirj. Richard Mason **363 sivua** **Hinta sid. $4.00**

Nam Kok hotellissa Hongkongissa on tyttö Suzie Wong, viehättävä kiinatar, jonka tavatessanne ette voisi arvata hänen ammattiaan. Eikä sitä arvannut myöskään englantilainen taiteilija Robert Lomax, jolle Suzie kertoi olevansa ankarasti vartioitu perhetyttö. Robertin rakkaus ei kuitenkaan sammunut, vaikka tuo pikku valhe paljastuikin.

KULTAINEN PRINSESSA

Kirj. Alexander Baron **405 sivua** **Sinta sid. $2.00**

"Kultainen prinsessa" on suurisuuntainen historiallinen romaani Hernan Cortesin suorittamasta Meksikon valloituksesta. Levein vedoin, elävästi ja loisteliaasti Baron maalaa eteemme mahtavia historiallisia kuvasarjoja: Cortesin ja hänen neljänsadan miehensä tulon Amerikan rannikolle, ensimmäiset taistelut ja intiaanityttö Marinan, "kultaisen prinsessan", kohtaamisen, huimanrohkean marssin taivasta hipovan vuoriston yli, tunkeutumisen atsteekkien valtakuntaan ja suuren hallitsijan Montezuman kaupunkiin Meksikoon.

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

"Unkarin mustalaisia" näytelmän harjoitukset Finnish-haalilla tänään tiistaina ja ensi perjantaina kello 7 illalla.

Työn Puiston mainio sauna on avoinna keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin kello 1—11 ip.

Naistenkerhon kokous Finnish-haalilla tänään tiistaina, kello 7.30 ill.

Sävel-kuoron harjoitukset Finnish-haalilla keskiviikkoisin kello 7.30 ill.

Hyvä suomenkielinen kirjasto lukuhaluisten kansalaistemme palveluksessa Finnish-haalilla. Kirjoja lainataan keskiviikkoisin kello 7—8 ill.

Sunnuntainen filmi-ilta — missä nähtiin hieno värikuva Juri Gagarinin avaruuslennosta maapallon ympäri, lukeutuen siihen kosmonauttien harjoittelumenetelmät, perhesuhteet jne. sekä maailmanennätysmies Brumelin korkeushypyistä ja harjoitustyylistä valmistettu elokuva, uusitaan yleisön pyynnöstä Finnish-haalilla torstaina, lokak. 31 pnä kello 8 ill.

Gagarin lentää ja Brumel hyppää vielä torstaina

Katsomosta hyvän vastaanoton sunnuntaina saaneet filmit — Juri Gagarinin lento maapallon ympäri ja maailmanennätysmies Brumelin hyppytekniikkaa sekä harjoittelua kuvaava lyhytfilmi esitetään yleisön pyynnöstä uudelleen torstaina, lokakuun 31 päivänä.

Tarkoitus oli saada tänne G. Titovin avaruuslennosta tehty kuva, mutta sen tilalle saatiin kuitenkin ihmisen ensimmäistä avaruuslentoa, Gagarinin lentoa kuvaava hieno värielokuva, jonka esitys kestää noin 50 minuuttia. Dokumenttifilminä se antaa käsityksen siitä, miten kosmonautit harjoittelevat, kuinka suurta fyysillistä ja henkistö kuntoa avaruuslento vaatii, minkälaisia voimasuhteita tällaiseen valloitukseen tarvitaan jne. Sanalla sanoen se on hieno dokumentaarikuva sittenkin, vaikka äänitys ei ollut niin hyvä kuin on studioissa valmistetuissa kuvissa. "Jos joskus saatte vielä Titovin kuvan, niin mainostakaa sitä hyvin", varoitti eräs tyytyväinen katsoja viime sunnuntaina.

Brumelin korkeushyppytaktiikkaa ja harjoittelua sekä varsinaisia hyppyjä kuvaava noin 10 minuuttia kestävä lyhytfilmi on oikeastaan "must" kaikille "urheilukärpäsen" pureman saaneille.

Filmit esitetään Finnish-haalilla torstaina kello 8 illalla. Sisäänpääsy vapaa, mutta kolehti kerätään lehtiemme hyväksi.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

VUOKRATTAVANA
YKSI KALUSTETTU HUONE, hyvällä paikalla. Puh. 673-2305.
(24—26—29)

VUOKRATTAVANA
KOLMEN HUONEEN TALO vuokrattavana jossa on 3 kpl. kylpyhuone, öljykuumavesilämmitys, "stucco"-ulkovuoraus ja täysikellari. Hyvä parkkaustila. Kysykää: 408 Albert St., Sudbury, Ont. Puhelin 675-5564. (29—31—2)

Kaikenlaisten KIINTEISTÖ- ja VAKUUTUS-asiain palvelu
EMIL KIVIAHO
Real Estate & Insurance
Puh. 675-6622 ja 692-4581
58 Lisgar St. South Sudbury

POIKETKAA!
LAKEWAY CONFECTIONERY
Hyvä varasto aikakausijulkaisuja, makeisia, ruokatarpeita ym.
Nelson ja John kat. kulm. Sudbury

KAUNIITA KUKKIA . . .
uudessa suomalaisessa KUKKAKAUPASSA
HELVI'S FLOWER HOUSE
Puh. 675-5251
125 Drinkwater St. Sudbury

Pat's Barber Shop
HUOLELLINEN TYÖ
7 CEDAR ST., SUDBURY
Viinakaupan vieressä

Matti Jutila voitti mestaruuden

Kaksikymmentäkuusi painijaa eri puolilta Canadaa ja Yhdysvaltoja osallistui viime lauantaina Sampohaalilla pidettyihin kreikkalaisroomalaisen painin Canadan mestaruuskilpailuihin.

Pan American ja British Empirekisoissa hopealle noussut sudburylainen kirvesmies Matti Jutila voitti nyt Canadan mestaruuden höyhensarjassa. Jutilalla ja toiselle tilalle jääneellä William Riddlella, Hazel Parkista, oli ottelun päätyttyä sama pistemäärä, mutta punnitus ratkaisi (kevyemmän) Jutilan hyväksi.

Kevyen raskaan sarjan mestaruuden voitti Arvo Wahtera Torontosta ja raskaan sarjan ainoa osanottaja Esko Ojanperä Scarborosta.

KANNATTAKAA LIIKKEITÄ, JOTKA ILMOITTAVAT VAPAUDESSA!

TILATKAA VAPAUS!

UNIVERSAL ELECTRIC CO.
Puhelin 675-2724 SUOMALAINEN SÄHKÖLIIKE Sudbury
Kaikkea alaan kuuluvaa työtä
ERIKOISTUNUT SÄHKÖLÄMMITYKSIIN
Omistaja KYÖSTI JOKINEN

UUSI KIRJALÄHETYS SAAPUNUT!

Valitkaa itsellenne loma-ajan lukemista!

Elizabeth Taylor:
NUKKUVA KAUNOTAR
275 SIVUA HINTA SID. $2.00
Nukkuva kaunotar — sadun prinsessa Ruusunen — auto-onnettomuudessa kauneutensa menettänyt Emily, jolle kirurgi on lahjoittanut uudet kasvot.

Elizabeth Taylor:
PITKÄ KESÄ
251 SIVUA HINTA SID. $3.50
kertoo Lontoon lähellä asuvan englantilaisperheen elämästä. Päähenkilöitä ovat Kate Heron, hänen aikuinen poikansa Tom, koulua käyvä tyttärensä Lou ja toinen aviomiehensä Dermot — miellyttävä tyhjäntoimittaja, joka ei kuitenkaan ole rahan takia mennyt naimisiin itseään vanhemman rikkaan lesken kanssa. Kate ja Dermot rakastavat todella toisiaan.

Nigel Balchin:
TIE METSÄN HALKI
335 SIVUA HINTA SID. $2.25
Romaanin päähenkilönä on menestyvä liikemies James Manning ja tapahtumien lähtökohtana auto-onnettomuus: tuntematon vaunu ajaa maantiellä kuoliaaksi miehen. Tästä kertomus alkaa tunkeutua yhä syvemmälle Manningien avioliiton ristiriitoihin paljastaen henkilöittensä käyttäytymisessä ja sielunelämässä ennen aavistamattomia seikkoja.

Eeva Joenpelto:
KIPINÖIVÄT VUODET
297 SIVUA HINTA SID. $3.50
Romaani on ennen kaikkea vanhojen ja vanhentuvien naisten merkillisen syvälle menevä romaani.

Richard Gordon:
LÄÄKÄRI LIEMESSÄ
226 SIVUA HINTA SID. $2.50
Virkistävä vitamiinipilleri väsymykseen ja tilapäiseen ärtymykseen.

Kamala Markandaya:
KIRJURI JA HÄNEN VAIMONSA
221 SIVUA HINTA SID. $2.60
Kirjuri Dandekarin elämä on suistunut tavanomaiselta radaltaan. Ennen mitä mallikelpoisin aviovaimo, hänen hiljainen ja turvallinen Sarojininsa, poistuu päivittäin kotoa salaperäisille retkille ja keksii puolustuksekseen pikku valheita.

Lähettäkää tilauksenne osoitteella:
Vapaus Publishing Co. Ltd.
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Tohtori Toivo H. Suutarinen ja Mrs. Pirjo Suutarinen sekä heidän lapsensa Timo, Ulla ja Riitta palasivat äskettäin Ruotsin Amerikan Linjan Gripsholm-laivalla Suomeen vuoden kestäneeltä matkalta Amerikkaan. Tohtori Suutarinen on tunnettu lääkäri, ja oli hän tutkimustyötä tekemässä National Health Instituutissa Washingtonissa. Helsingin Yliopiston Lastensairaala on tohtori Suutarisen työpaikka Suomessa.

PAKKOLOMAUTUSASIAA POHDITAAN EDELLEEN

Yhtiöltä vaaditaan pakkolomautettujen takaisin työhön ottamista; hallitusportaissa on myötätuntoa työläisten ja kuntien asian puolesta

Union asenne Falconbridgen pakkolomautuksen estämiseksi on saanut yleisen hyväksymisen ja kannatuksen sekä Sudburyn liikemiehillä että eri hallitusportaiden edustajilta, puhumattakaan nyt työväenjärjestöistä, kerrottiin lehdellemme eilen.

Kaikissa yhteiskuntapiireissä vallitsee täydellinen yksimielisyys siitä, että 530 miehen pakkolomauttaminen aiheuttaa suuria vaikeuksia näille työläisille ja heidän omaisilleen, ja että se lamaannuttaa tuntuvasti Sudburyn talouselämää yleensä, vaikeuttaen siten kaikkien liikemiesten ja myös kunnanhallintojen asemaa.

Hallitusviranomaiset ovat kaikissa portaissa ilmaisseet varauksettoman kannatuksensa Mine-Millin ohjelmalle, jonka avulla pakkolomautetut työläiset voitaisiin ottaa takaisin työhön — mutta yhtiö, Falconbridge-yhtiö — on tähän mennessä kieltäytynyt hyväksymästä unionin eräitä tärkeimpiä ehdotuksia.

Neuvottelut unionin ja eri hallitusportaiden edustajien välillä ovat kuitenkin vielä käynnissä ja mikään mahdotonta ei olisi sekään, vaikka tilanteeseen saataisiin jonkinlainen parannus.

Luotettavista lähteistä olemme saaneet tietää, että Sudburyn kaupungin pormestari Bill Ellis lähetti noin pari viikkoa sitten liittohallituksen työministerille, Hon. A. J. MacEachenille kirjeen, jossa hän ilmaisee vakavan huolestuneisuutensa Falconbridgen pakkolomautuksen seuraamuksista.

Työministerille lähettämässään kirjeessä pormestari Ellis sanoo, että 530 miehen pakkolomauttaminen Falconbridgen palveluksesta tulee tuntuvasti vaikuttamaan kunnan talouselämään, alentamaan näiden työläisten ja heidän huollettaviensa moraalia, sekä kehittämään epävarmuuden tunnetta.

Parin päivän perästä, lokak. 17 pnä pormestari Ellisille lähettämässään vastauksessa työministeri MacEachenin kerrotaan sanoneen, että hän "osallistuu pormestarin huolestuneisuuteen", ja että hän "toivoo ongelmalle pikaista ratkaisua."

Työministerin vastineessa kerrotaan hänen sanoneen, ettei silloin ollut vielä tietoa, miten Falconbridge-yhtiö suhtautuu Mine-Millin ehdotukseen pakkolomautusten välttämiseksi, mutta hän sanoi "toivovansa, että yhtiö harkitsee vakavasti tätä ehdotusta". Samalla työministeriön kerrotaan luvanneen, tutkia kaikkia mahdollisuuksia pakkolomautuksen välttämiseksi.

Nämä työläiset on kuitenkin pakkolomautettu ja se uhkaa koko nikkelialueen yhdyskuntia taloudellamalla. Toivon pilkkuna on kuitenkin ne neuvottelut, joita Mine-Mill käy edelleen eri hallitusportaissa siinä mielessä, että pakkolomautetut miehet kutsuttaisiin takaisin yhtiön palvelukseen.

Saapuneet tiedot viittaavat myös siihen, että ajatus saa jatkuvasti lisää kannatusta.

Ikeda hajoitti Japanin parlamentin

Tokio. — Japanin pääministeri Hajato Ikeda hajoitti keskiviikkona Japanin parlamentin alahuoneen vuotta ennen sen virkakauden päättymistä ja määräsi uudet vaalit 21. päiväksi marraskuuta.

Hallituksen julkilausumassa sanotaan, että alahuoneen hajottamisen on tarkoitus "kansan vaatimuksiin poliittisen ilmapiirin puhdistamisesta".

Huomioitsijat ovat sitä mieltä, että hajottamisesta, joka koskee alahuoneen 467 jäsentä, on päätetty poliittisista syistä eikä se merkitse mitään dramaattista muutosta Japanin politiikassa yleensä. Ikedan uskotaan haluavan "vapaammat kädet" vuoden 1964:n kahden suuren tapahtuman johdosta. Nämä ovat Kansainvälisen valuuttarahaston kokous syyskuussa ja olympialaiset lokakuussa.

Hajottaminen on kahdeksas toisen maailmansodan jälkeen.

Konservatiivisen puolueen piirissä arvellaan, että puolueen keskustan johtaja Ikeda haluaa lujittaa asemaansa puolueen oikeistosiiven taholla olevaa Sisaku Satoa vastaan.

Joka tapauksessa huomioitsijat uskovat, että konservatiivit tulevat ilman muuta voittamaan vaaleissa.

Kaksi miestä kuoli viime sunnuntaina tulipalossa

Varhain sunnuntaiaamuna Jean ja Montaque katujen kulmauksessa sijainneessa 25:n huoneen asuinto- ja ruokatalossa (boarding house) riehuneessa tulipalossa kuoli kaksi miestä ja neljä muuta pelasti itsensä hyppäämällä ikkunasta ulos.

Palossa kuolleet ovat: 42-vuotias maalari Michael Maloney ja Falconbridgen palveluksessa ollut 62-vuotias Joseph Ogehek.

Osittain raajarikkoiseksi otaksutun Maloneyn ruumis löydettiin omasta huoneestaan toisesta kerroksesta, mistä hän oli ilmeisesti yrittänyt hypätä ulos ikkunasta.

Arvelee olutpullon piiloitusyrityksen johtaneen kuolemaan

Poliisiviranomaiset arvelevat, että 63-vuotias Osezime Bertrand Sudburysta ampui itsensä vahingossa lauantai-iltana yrittäessään piiloittaa olutpullon autonsa istuimen alle sen jälkeen kun auto syöksyi pois tieltä ja pyörähti kerran ympäri. Bertrand löydettiin kuolleena autostaan. .410 kaliberin haulikonpanos oli osunut hänen sydämeensä.

Maakuntapoliisit sanovat Bertrandin ajaneen No. 17 maantietä itään kun hänen ajokkinsa syöksyi Whitefishissä pois tieltä, pyörähti ojassa kyljelleen ja siitä jälleen pyörilleen.

Poliisiviranomaiset uskovat, että Bertrand laukaisi haulikon jalallaan vahingossa kun hän ryömi ympäri istuimellaan ja yritti piilottaa olutpullon.

Bertrand oli ollut Incon palveluksessa 23 vuotta. Häneltä jäi vaimo sekä kaksi poikaa ja tytär.

Gizengan henki vaarassa

Rooma. — Leopoldvillestä saapuneen uutisen mukaan Antoine Gizenga on kuolemaisillaan, kirjoittaa italialainen sanomalehti Paese Sera. Kongon viranomaiset ovat teljenneet Antoine Gizengan — Patrice Lumumban työn jatkajan — yksityisselliin ilman oikeudenkäyntiä ja tuomiota.

Lehti kertoo, että Antoine Gizenga oli äskettäin 15 päivää sitten syömälakossa, joka lopullisesti voi murtaa hänen terveytensä niin kuin huomioon ottaen ne epäinhimilliset olosuhteet, joissa hän on joutunut elämään.

Adoulan johtama hallitus pyrkii kin juuri tähän päästäkseen lopullisesti eroon Gizengasta, toteaa lehti.

TILATKAA VAPAUS!

Tunneli kanaalin alitse

VANHA HANKE, JONKA TOTEUTTAMISTA JÄLLEEN ODOTETAAN

Toteutuuko vihdoinkin Englannissa ja Ranskassa pitkään haudottu haave, että Englannin kanaalin alitse rakennetaan tunneli? Tähän viittaavat merkit ovat joka tapauksessa nyt selvemmät kuin milloinkaan aikaisemmin, sillä vuonna 1961 asetettu Ranskan—Englannin sekakomitea sai mietintönsä valmiiksi syyskuun 19. pnä ja päätyi tulokseen, että tunneli on siltaa edullisempi. Jos tunneli rakennetaan, niin siitä tulisi 51 km pitkä ja sen vedenalaisen osuuden pituus olisi noin 36 km. Sen kautta voisi 3 600 autoa kulkea tunnissa Englannista Ranskaan tai Ranskasta Englantiin ja yhteys nopeutuisi huomattavasti, sillä nyt liikennettä välitetään lautoilla, jotka ylittävät kanaalin 90 minuutissa. Siltaan nähden komitea asettui täysin kielteiselle kannalle, sillä ensinnäkin sen kustannukset katsottiin yli kaksi kertaa korkeammiksi kuin tunnelin (jonka on arvioitu maksavan noin 400 milj. dollaria ja lisäksi sillan katsottiin olevan vaaraksi laivaliikenteelle. Edessä on kuitenkin vielä monta mutkaa ennen kuin tunnelin rakennustöihin mahdollisesti päästään. Hanke menee nyt Englannin ja Ranskan hallitusten pohdittavaksi ja tällöin rahoituskysymykset muodostavat luonnollisesti suurimman pulman. Mainittakoon, että Suezin kanavayhtiö — jolta Nasser leikkasi siivet kansallistaessaan kanavan — on jo tehnyt tiedusteluja liikenevien pääomiensa sijoittamiseksi tunnelin rakentamiseen.

Tunnelin rakentamisesta Englannin kanaalin alitse on keskusteltu jo kauan ja tiettävästi ajatuksen heitti ensimmäisen kerran vakavassa mielessä (?) esiin Napoleon v. 1802 sotiensa erään välinäytöksen aikana, mutta suunnitelma hautautui politiikan silloisiin tyrskyihin. Kuitenkin se on myöhemmin elänyt vireänä varsinkin Ranskan puolella, ja 1875 oltiin Ranskan kansalliskokouksessa jopa niinkin pitkällä, että väiteltiin, minkälaiset vaunut olisi otettava käyttöön tunnelissa tapahtuvassa junaliikenteessä, miten niiden istuimet olisi pehmustettava, ja mikä olisi oleva matkalippujen hinta, mutta itse tunneli jäi kuitenkin rakentamatta.

Teknilliset edellytykset tunnelin rakentamiseksi olisivat kenties jo tuolloin olleet olemassa, mutta suunnitelma kaatui nyt Englannin puolella politiikkaan. Mahtavat voimat mobilisoivat julkisen mielipiteen tunnelisuunnitelmaa vastaan ja siihen vaikuttavat syyt huipentuivat ehkä lordi Randolph Churchillin lausumaan, jonka mukaan "Englannin maine on riippuvainen siitä, että se säilyttää asemansa virgo intactana (koskematon neitsyt)".

OLOSUHTEET SUOTUISAT

Teknilliseltä kannalta tunneli on aina kiinnostanut insinöörejä sen vuoksi, että Kanaali on verraten matala ja sen pohjan geologiset olosuhteet ovat suotuisat, Asiantuntijat tietävät kertoa, että kanaali syntyi meriveden syövytyksen seurauksena kvartäärikaudella. Pohja on muodostunut jura- ja liitukauden vuorottaisista kerrostumista. Kaikki tämä on tapahtunut hyvin kauan ennen ajanlaskumme alkua.

Eräs tunnelihankkeen innokas kannattaja, ranskalainen Thome de Gamond sukelteli jo 1852 ilman apuvälineitä Kanaalissa aina 30 metrin syvyyteen ja toi pinnalle näytteitä pohjamuodostuksesta. Hän kertoi myös joutuneensa tällöin kerran jättiläisankeriaan hyökkäyksen kohteeksi, joka oli "vanginnut" hänet käsistä ja jaloista. No — olkoon tämän sekkailun laita niin tai näin, mutta de Gamond antoi kuitenkin ensimmäisenä jotakuinkin selvän yhteenvedon kanaalin pohjasta ja 1856 hän laati suunnitelman tunnelin rakentamisesta Cap Gris-Nezistä (Ranskassa) Eastwear Pointiin.

TYÖT ALOITETAAN

Vuoteen 1870 mennessä kummassakin maassa oli sitten jo perustettu erityiset yhtiöt tunnelin rakentamiseksi ja toisessa niistä oli osakkaana jopa Rotschildien pankkiirisuku. V. 1885—1886 ranskalainen osapuoli otti pohjasta 3,000 näytettä ja Kanaalissa tehtiin 7,700 syväluotausta. Lopuksi ranskalainen ja englantilainen yhtiö tekivät sopimuksen tunnelirakennustöiden aloittamisesta viiden vuoden kuluessa. Ja ensimmäiset lapionpistokset myös tehtiin kummassakin maassa ja näiden "koetunnelien" päät ovat yhä vielä nähtävissä.

Englannissa liikkeelle panevana voimana oli tuohon aikaan Sir Edward Watkins, Etelä-Rhodesian rautatieyhtymän pääjohtaja. Hän järjesti mahtavan julkisen kampanjan tunnelihankkeen puolesta. Kansanedustajia ja muita huomattavia henkilöitä kuljetettiin jatkuvasti erikoisjunilla Englannin etelärannikolle, ensimmäisessä tunnelikuilussa kilistettiin shampanjamaljoja ja työpiste valaistiin vieraille sähkövalolla mikä siihen aikaan oli tavaton erikoisuus.

Mutta juuri kun koetunneli oli tarkoitu muuttaa varsinaisen tunnelin rakennustyömaaksi, niin oppositio hanketta kohtaan alkoi taas voimakkaasti kasvaa. Kuningatar Viktoria, joka ensin oli ollut tunnelin lämmin kannattaja, mutti äkkiä mielensä puolisonsa Albertin kuoleman jälkeen. Arvovaltainen The Times-lehti aloitti päättäväisen ja sitkeän kamppailun tunnelia vastaan. Pääministeri Gladstone puhui "sallimuksen lahjasta", joka "hopeisen meren muodossa" erotti Englannin "osaksi niistä vaaroista, mutta ehdottomasti niistä kiusauksista", jotka saattaisivat nousta esiin, mikäli yhteys manner-Eurooppaan kävisi läheisemmäksi. Tähän vaikutti selvästikin Pariisin kommuuni, joka vielä oli tuoreessa muistissa ja vanhoillinen Englanti kavahti ajatusta, että Ranskassa kerran istuisi kommunistinen hallitus. Punainen peikko — kuten huomataan — ei ole mitenkään tämän päivän keksintöä. Ja siten saattoi mm. The Sunday Times kirjoittaa, että Englanti on suojattava "internationalisteilta" ja "nihilisteiltä'.

"SOTILAALLINEN UHKA"

Kaikkein ihmeellisimmän vaaran pystyi kuitenkin lavastamaan Sir Garner Wolseley, josta myöhemmin tuli Ison-Britannian armeijan ylipäällikkö. Hän näet heitti esiin ajatuksen, että Ranska saattaisi joskus pimeänä yönä, kun koko Englanti nukkui, valloittaa tunnelin molemmat päät ja mitä sitten? Englannilla oli tuolloin vain 60,000 miehen palkka-armeija, joka olisi voimaton Ranskan pysyvää armeijaa vastaan, jossa oli 750,000 miestä. Ja niin tunneliin liitetty "sotilaallinen vaara" paisuteltiin valtaviin mittasuhteisiin.

Tunnelin kannattajat yrittivät kaiken tämän vastapainoksi osoittaa, miten helppoa olisi räjäyttää tunneli tai täyttää se myrkkykaasuilla, mikäli tarvetta esiintyisi. Ja lehdissä julkaistiin pilapiirroksia, joissa ranskalaiset sotilaat hukkuivat kuin faaraoiden joukot Punaiseen mereen, kun viileä britti painoi räjähdyspanoksen nappulaa Doverin kallioilla. Mutta kaikki turhaan. Englannin "loistava eristäytyneisyys" kohotettiin kansallishyveeksi, ja opposition kanta voitti.

V. 1882—1950 tunnelihanke joutui sitten Englannin alahuoneessa muodossa tai toisessa käsiteltäväksi kokonaista 35 kertaa ja hylätyksi joutui kymmenen sitä koskevaa lakiesitystä.

Ja nyt siis ollaan siinä, että virallinen mietintö on valmistunut ja tunnelihanke joutuu Englannin ja Ranskan hallitusten käsiteltäväksi. "Sotilaallisesta uhasta" ei ole nyt enää puhuttu mitään. Mutta sitä vastoin myötätuulessa oleva tunnelihanke on tuonut jo eräitä pulmia. Toisen maailmansodan jälkeen lauttaliikenne Kanaalin ylitse on paisunut yli kaikkien odotusten ja lautat työskentelevät ylikapasiteetilla. Kuitenkaan lauttayhtiöt eivät ole enää olleet halukkaita asettamaan uusia lauttoja liikenteeseen, satamalaitteita ei ole kehitetty edelleen jne. koska tunnelin mahdollinen valmistuminen tekisi kaiken tarkoituksettomaksi.

Tunnelikomitean mietinnössä arvioidaan, että tunnelin rakentaminen kestäisi neljä-viisi vuotta ja sen jälkeen autolla pääsisi ajamaan Lontoosta Pariisiin neljässä ja puolessa tunnissa. Melkoinen näköala.

— James Sutton.

Canadan lyhytfilmeille tunnustusta Suomessa

(Jatkoa sivulta 1)

sen Columbian suurella maatilalla filmattu miltei runollinen dokumenttifilmi todellisten karjapaimenten eli cowboyiden maailmasta.

GENTLEMANNIVARAS (It's a Crime) on Wolf Koenigin ohjaama piirretty pilakuva kassakaappivarkaan kausiluontoisesta työttömyydestä johtuvista vaikeuksista. Mainittakoon, että tämä vitsikäs pila on tehty Canadan työministeriön tilauksesta ja että sen kevyen pilanteon takana piilee vakavia valtakunnallisia asioita.

Taiteilija Carle Gilles liittyi NFB:iin vasta 1960 ja teki sille puolisen tusinaa lyhytkuvaa, joista Scalan ohjelmaan sisältyy kymmenen minuutin värielokuva LUISTIMILLA (Patenoire) — hyvän taiteilijan ja ilmimiehen silmillä nähty kuvaus lasten talviriemuista (valitettavasti värit eivät ole parhaat mahdolliset).

LÄNTEEN HALKI CANADAN (Trans-Canada Journey) — ohjaaja Graham Parker — on ohjelman ainoa täysin sovinnainen filmi, so. tavanmukainen, asiallinen mutta mielikuvitukseton suuren maan 28-minuuttinen esittely Tätäkin filmiä katselee kyllä kiinnostuksella, mutta tämä johtuu enemmän Canadan mittakaavojen, luonnon ja elämän meille jokseenkin tuntemattomasta omalaatuisuudesta kuin itse filmin tekotavasta.

Stephen Leacockin TALLETTAJAN TUSKAT (My Financial Career) on persoonallisella vitsikkyydellä kerrottu piirretty kuvaus niistä tuskista ja komplekseista, joita köyhä mies saattaa kokea suuren pankin suojissa ja sen korostetun arvokkaiden virkailijoiden edessä.

John Feeneyn PILVIEN SINFONIA (Sky) edustaa puolestaan pientä filmikokeilua, jossa materiaalina on suuren luonnon ikuinen mahtavuus.

* * *

NFB:n taiteilijoiden kaikkein rohkeimpien kokeilujen esimerkkejä ei nyt esitettävään ohjelmaan sisälly. Mutta ohjelma tarjoaa silti vakuuttavan vaikutelman Canadan hallituksen johtaman elokuvalautakunnan toiminnasta.

Aloitettuaan toimintansa lähes neljännesvuosisata sitten kansallisella pohjalla ja ulkomaisten ammattimiesten johdolla on NFB kasvanut nyt myös huomattavaksi koulutuslaitokseksi, johon saapuu oppiin nuoria filmimiehiä uusista kehittyvistä valtioista. Paljon opettavaa tarjoaa Canadan elokuvalautakunnan kehitys, sen toimintatavat ja saavutukset kuitenkin myös meille — niin "vanhaksi filmimaaksi" kuin Suomea asioita pinnallisesti katsoen voidaankin nimittää.

— Martti Savo.

Elokuvateatterissa alkoi muuan mies kömmiskellä penkkien välissä hakien jotakin.

— Onko teiltä pudonnut jotakin? tiedusteli eräs häiriintynyt rouva.

— On, karamelli.

— Taivas! On siinäkin. Nähdä nyt tuollaista vaivaa yhden likaisen karamellin takia.

— Nastahampaani on siinä kiinni.

YHDESSÄ VUODESSA...

VENÄJÄN LOKAKUUN VALLANKUMOUKSEN
46-VUOTISJUHLAKONSERTTI
Russian Peoples Home, Vancouver, B. C.
Torstaina, marrask. 7 pnä klo 8 ill.
Juhlapuhuja: Morris Rush Virvokkeita

KUULUISA PORIN TYYNE
— järjestää —
VAPAUDEN JA LIEKIN HYVÄKSI
KAHVIAISET HEARSTISSA
Sunnuntaina, marraskuun 3 pnä
tarjoiluaika klo 2—5 ip.
Samalla kehoitetaan sanavapauden muita ystäviä tehostamaan toimintaansa lehtiemme hyväksi.
Karmiitta.

Joulu- ja uuden vuoden
TERVEHDYKSENNE
Vapauden joulunumeroihin

jotka ilmestyvät seuraavasti:

Lännen numero joulukuun 14 ja
Itä-Canadan numero joulukuun 17 pnä

Teillä on mainio tilaisuus Vapauden joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA JA ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat 50 senttiä ja $1.00.

Erikoisesti suosittelemme kehyksessä julkaistavaa henkilökohtaista tervehdystä, joita on $2.00 ja $3.00 hintaisia.

KERJÄÄJÄN NIMI ....

PAIKKAKUNTA ....

NIMI	$	¢